

ALUMINIJ

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TOVARNE GLINICE
IN ALUMINIJA „BORIS KIDRIČ“ KIDRIČEVO

STEVILKA 9

SEPTEMBER 1979

LETNIK XVII

● Čim več aluminija proizvesti s čim manjšimi stroški

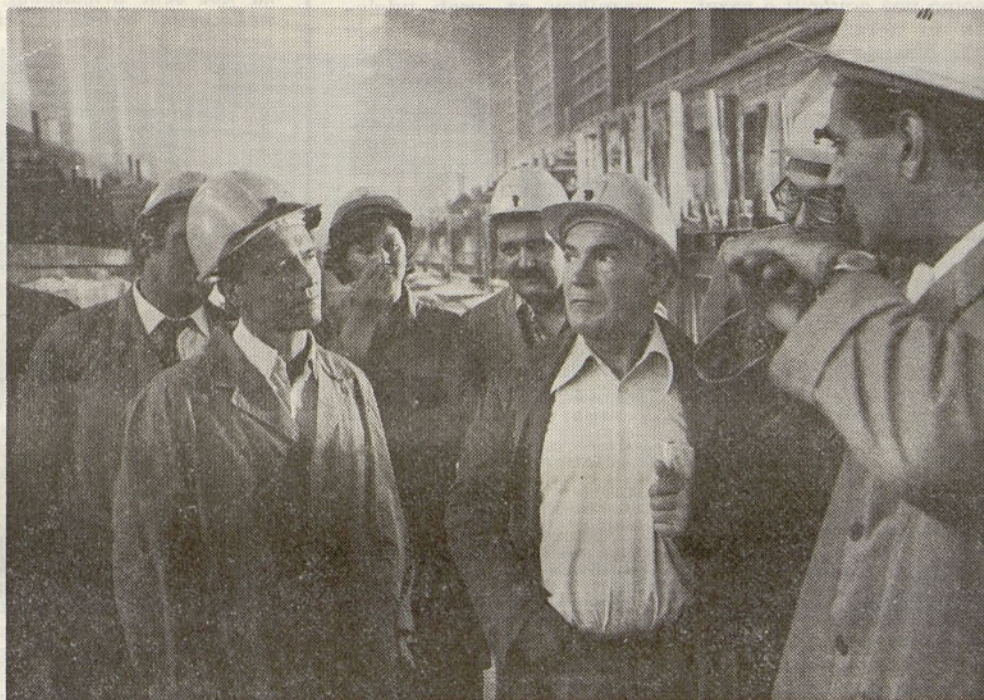
Obisk predsednika ZSS tov. Vinka Hafnerja

V okviru obiskov slovenskih občin je predsednik ZSS tov. Vinko Hafner, s katerim sta bila tovariša Srečko Mlinarič — predsednik republiškega odbora za kovinsko industrijo in Boštjan Pirc, obiskal tudi občino Ptuj.

Poglaviten namen njegovega obiska v vseh občinah je bil, pogovoriti se s predstavniki družbenopolitičnih skupnosti in organizacij o sedanjem ekonomskem trenutku, o vlogi sindikata v DO, o polletni bilanci DO itd.

Občino Ptuj je tov. Vinko Hafner obiskal 23. 8. 1979. Njegov obisk je bil izrazito delaven, saj je imel razgovore od 8. do 18. ure. Ob 8. uri se je pogovarjal v Ptujju s predstavniki občine, občinskega komiteja ZKS, občinskega sindikalnega sveta, SZDL in predstavniki TGA — Kidričevo, kateri so ga seznanili z uspehi in težavami delovnih organizacij, še posebej TGA — Kidričevo. Predsednik RS ZSS je dejal, da je že precej let tega, kar je bil v ptujski občini in je presenečen nad njenim hitrim razvojem. Ker pa se danes v slovenskem prostoru izredno dosti razpravlja o aluminiju in z njim v zvezi o TGA Kidričevo, si želi ogledati to DO in se pogovarjati z njenimi predstavniki o sedanjem trenutku TGA, o njeni perspektivi, o perspektivi SOZD UNIAL itd.

Po pogovorih v Ptujju si je tov. Vinko Hafner ogledal proizvodno TOZD in gradbišče nove livarne v TGA, nato se je pogovarjal z vodilnimi poslovojnimi in družbenopolitičnimi delavci TGA. Zanimalo ga je predvsem delo sindikata, aktivnost članov ZK v sindikatu, enotnost DPO in tudi to, kako so si enotni TOZD-i, kako smo kadrovske moč-

Predsednik slovenskih sindikatov Vinko Hafner v elektrolizi

ni in enotni, kako skrbimo za delavca, kako se pripravljamo na novo investicijo, kako se delavci izrekajo zanjo in še mnoga druga področja dela.

Predsednik ZSS rad izve vse, mimogrede kaj povpraša, tako da si ustvari celovito sliko in šele nato poda oceno in hkrati napotke za boljše delo, tako sindikata kot poslovojnih struktur. Tudi v TGA je bilo tako. Hitro je ugotovil, da je pri nas dostikaj narobe, da bo treba marsikaj urediti, če hočemo, da bo družba podprla investicijo in nam odobrila 326 starih milijard. O neenotnosti DPO in poslovojnih struktur ne sme biti niti govora, enotnost in združitev moči je predpogoj, da se investicija uspešno realizira. Tudi za

to, da nam kadri odhajajo, je vzrok pri nas. Prav gotovo ni normalno, da eno direktorja iz DO en za drugim. Ali nimajo dobrih pogojev za delo ali so premalo plačani? Še posebej je povdaryl, da bomo mo-

rali delavce in strokovnjake, in to prave strokovnjake, dobro plačali, saj so pogoji za delavce nevdržni, pravi strokovnjaki pa odhajajo na boljše plačana delovna mesta v druge DO, SIS ali DPS.

Tudi o SOZD UNIAL ni imel dosti pohvalnih besed, kritičnih prav gotovo dosti več! Da se UNIAL ne razlikuje dosti od tistih z direktorjem, tajnico in fikusom in da smo temu krivi predvsem mi v TGA in IMPOL-u, kajti SOZD smo mi in ne tistih nekaj strokovnjakov v Mariboru, kajti oni so le izvrševalci naših želja in hotenj. Če nam odgovarja, da imamo SOZD le na papirju, in to je praksa prejšnjih let pokazala, potem delavci na sedežu UNIAL-a sami pač nič ne morejo storiti.

Dosti kritičnih in tudi pohvalnih besed za naš kolektiv je izrekel tovariš Vinko Hafner v tem pogovoru in mnogo koristnih napotkov za delo vnaprej nam je dal. Naša dolžnost je, da se vsi skupaj teh napotkov in nalog držimo in jih ne pozabimo. Delati še naprej po starem resnično ne smemo: čim več aluminija, kateri bo proizveden pri čim manjših stroških, to mora biti naša skupna naloga!

Po obisku v TGA je tovariš Vinko Hafner še prisostvoval seji OS ZSS Ptuj, kjer se je seznanil še z gospodarsko problematiko in polletno bilanco ostalih DO v občini Ptuj. Naslednji dan je obiskal DO IMPOL v Slovenski Bistrici.

Stanko Perko

IZ VSEBINE:

- Disciplina, odgovornost, zaveza, str. 3
- Veteranski »Ho - Ruk«! str. 7
- Naš dom počitka v Crikvenici je treba reaktivirati, str. 8
- Kolonija v Biogradu in še kaj, str. 10

Priročno skladišče strojne delavnice

Problemi in nasprotja v razvoju naše samoupravne in socialistične družbe

Delovni ljudje se v vsakdanjem življenju srečujemo z najrazličnejšimi problemi in nasprotji. Eden takih problemov je produktivnost dela. Zavedamo se, da je naša delovna produktivnost premajhna. Delovni ljudje si premalo prizadevamo, da bi jo dvignili. Želimo si novih cest, modernih bolnišnic, prostornih šol, kulturnih domov in še in še. Vsega tega pa ne bomo imeli, če se naša delovna storilnost ne bo dvignila.

Nenehno se tudi trudimo, da bi se dokončno uveljavil zakon o združenem delu, ki je bil dokončno sprejet dne 25. 11. 1976, temelji pa na ustavi SFRJ in na sklepah X. kongresa ZKJ in pomeni za delavski razred in za vse delovne ljudi naše družbe in tudi v širšem merilu, izjemen dogodek. Zakon o združenem delu, daje rešitve za žgoča vprašanja odnosa vseh delavcev do sredstev za proizvodnjo in do sadov oz. rezultatov na podlagi marksistične znanstvene analize gibanj družbe, nasprotij družbe in samoupravne prakse. Ta zakon bo postal zelo močno orožje v rokah delavskega razreda na poti v brezrazredno družbo.

Zakon o združenem delu obravnava tudi plačilo po delu. Ko se bo to plačilo po delu tudi v praksi povsem uveljavilo, se bo dvignila tudi naša produktivnost, s tem pa bomo lažje realizirali zastavljene cilje.

Problem je tudi razlika v razvitosti republik, kar pa je tudi zgodovinsko pogojeno. Vendar pa smo vsi delovni ljudje naše samoupravne socialistične družbe, čvrsto povezani v Socialistični federativni republik Jugoslaviji. Slovenija je na primer bolj razvita, kot Bosna in Hercegovina, ima namreč bolj razvito industrijo, turizem in podobno. Vendar pa si vsi skupaj prizadevamo, da bi takšne razli-

ke odpravili tako, da ne bomo več govorili o razvitih in nerazvitih področjih. Vsa ta prizadevanja pa vodijo v naš še lepši JUTRI:

Tudi samoupravljanje pri nas še ni povsem zaživelo. Vsak človek v naši družbi bi moral povedati svoje mnenje o določenih svareh, prav vsak bi moral sodelovati pri urejanju zadev, ki so širšega pomena, pri odpravljanju napak, ki jih je še vedno veliko.

Omenila bi na primer probleme zdravstva. Na tem področju smo že veliko naredili, imamo pa še vedno premalo bolnišnic, zdravstveno varstvo na nekaterih področjih še vedno ni zadovoljivo urejeno.

Tudi pri otroškem varstvu naletimo na veliko problemov. Tu so problemi sredstva za gradnjo otroškovarstvenih ustanov, potreben je ustrezen kader, ki bo pazil in vzgajal malčke, kajti v naši državi je čedalje več žena, ki se zaposljujejo, zaradi tega pa potrebujemo čedalje več otroškovarstvenih ustanov, v katerih so otroci varno preskrbljeni, medtem, ko matere delajo.

V nekaterih občinah, kjer industrija ni dovolj razvita, je problem nezaposlenosti žena. Ponekod so delovna mesta le za moške, za ženske pa primernih ni. Ta problem je potrebno odpravljati in ženam omogočiti, da se vključijo v proizvodni proces in enakopravno delujejo tudi na družbenopolitičnem področju.

Tarejo nas tudi stanovanjski problemi, poseben in čedalje večji problem je onesnaževanje zraka in uničevanje naravnega okolja in še in še.

Člani naše samoupravne socialistične družbe, se moramo spoprijemati tudi s socialnomaterialnimi problemi — alkoholizem. Tu velja poudariti še, da je problem tudi velik krvni davek na cestah, ki je

posledica neosvečenih voznikov oz. vseh udeležencev v prometu, kjer je vsak dan na cesti ogrožena naša največja vrednota človek.

Ti pojavi so v svetu vsakdanja stvar in pojav v naši družbi ne smemo samo »kritizirati«, saj vemo, da ima naša samoupravna socialistična družba številne prednosti in vrednote.

Največja pridobitev naše socialistične družbe je samoupravljanje. Imamo več oblik samoupravljanja, oz. neposrednega odločanja: družbeno dogovarjanje, samoupravno sporazumevanje, referendum, zbere delavcev itd. S samoupravljanjem smo dosegli zgodovinsko težnjo, da lahko delovni ljudje o vseh stvareh odločajo samo v svojih delovnih organizacijah ali družbenopolitičnih skupnostih.

Vedeti moramo, da je prva skrb naše socialistične samoupravne družbe skrb za človeka. Vsem otrokom naše družbe, prav tako tudi odraslim, je omogočeno šolanje, oz. izobraževanje, tudi študij ob delu. Razvoj znanosti, tehnologije in ostalega v svetu in pri nas terja od vsakega posameznika čedalje več, zato se moramo nenehno strokovno izpopolnjevati, da gremo lahko v korak s sodobnim razvojem sveta.

V svetu pa smo znani tudi zaradi naše politike neuvrščenosti, katere pobudnik in duhovni oče je naš legendarni Josip Broz Tito. Vsi delovni ljudje SFRJ smo za miroljubno koeksistenco, za mirno in enakopravno sožitje med narodi, za napredek znanosti in kulture — seveda vse v miroljubne namene. Ne pripadamo nobenemu vojaškemu bloku v svetu, ne želimo ničesar, kar ni naše, prav tako pa tudi nikomur ne dovolimo, segati po tistem, kar je naše ali blatiti pridobitev naše NOB in povojne graditve. Polona Kolenc

Letni dopusti in počitnice se počasi iztekajo, oziroma so za mnoge že končane, predvsem seveda za naše najmlajše, ki so že v začetku meseca morali ponovno prijeti za kljuko šolskih vrat. Tudi sam sem v tem počitniškem vzdušju razmišljal o tem ali ne gre malce spremeniti našega glasila. Smatram namreč, da je rubrika pod gornjim naslovom mnogim že postala odveč in bi jo morda le kazalo spremeniti ali pa zamenjati s kakim drugim načinom oziroma obliko.

Rubrika je namreč največkrat izzvenela kot stalne prošnje in moledovanja do naših bralcev za nove sodelavce, ki sicer niso padle povsem na plodna tla, so pa vsekakor rodile tudi določen uspeh. Vaših mnenj ter morebitnih pripomb in predlogov nismo dobivali, pa je zato res vsako nadaljnje moledovanje in prosjačenje za novimi sodelavci in vašimi mnenji povsem odveč. S tem sicer ne mislim reči, da smo v uredniškem odboru že tudi vrgli puško v koruzo — ne, še zdaleč ne, le način želimo spremeniti, naše delo v tej smeri pa samo še okrepiti in ga izboljšati v okviru naših moči in zmožnosti.

Danes ne bom apeliral in vas prosil, da se vključite med naše sodelavce in nam pomagate, ampak bom omenil nekatere zadeve, ki bodo morda bolj osvetlile zakaj so bila naša ali pa moja moledovanja zastoj ali bolje rečeno skromnejša kot sem pričakoval. Ko sem se pogovarjal z nekaterimi sodelavci, ki so že sodelovali s vojimi sestavki v »Aluminiju«, o tem zakaj več ne sodelujejo, so mi dejali, da pač preslabo plačamo in da se zato nima smisla truditi ter tratiti čas, papir in pero, drugi so se izgovarjali, da nimajo idej, tretji, da v tem pisanju ne vidijo nobenega napredka ali kakih izboljšav pri našem delu in tako dalje. Morda imajo prav — toda, če bi vsi menili tako?

Povsem drugo poglavje pa so tudi taki, ki menijo, da si tisti, ki vneto delamo pri oblikovanju našega skupnega glasila služimo denar na račun nekoga (morda tudi tistega, ki to meni) in, da pač pišemo le zato, da zaslužimo nekaj denarja. No, o tem prav gotovo ne bi kazalo izgubljeni besede, ker to govorijo taki, ki nikoli niso bili in ne bodo za boljši sistem obveščanja in informiranja kateremu daje posebni povdarek tudi zakon o združenem delu ter mnogi drugi akti. Tisti, ki tako govorijo in mislijo, živijo med nami — kdo so, vedo najbolj sami in se naj potrkajo po prsih in na svojo zavest, koliko so storili za boljši način ter sistem obveščanja v naši DO. Tudi oni bi lahko dobili (»skromen«) honorar, ki pač pripada vsakemu dopisniku in sodelavcu, pa je zato bolje, da svoje misli oziroma pripombe spravijo bolj ugodno v promet ne pa z obrekovanjem in natolcevanjem. Vsak dobi za svoje delo tudi ustrezno plačilo. Če je seveda naš honorar tudi resnično plačilo za opravljeno delo, pa naj razmislijo in povedo drugi. Toliko v odgovor takim sodelavcem!

Vsekakor ponovno želim, da bi naše glasilo predvsem popestrile strani, katere bi naj bile občasne ali stalne, bodisi od naše mladine oz. o njihovem delu (danes je tak sestavek že objavljen — morda jih bo v bodoče še več), o delu planinskega društva, krvodajalcev in še mnogih drugih. Kako o tem posvečajo vso pozornost v nekaterih naših glasilih DO v SRS naj nazorno govorijo tudi njihovi emblemi na njihovih straneh. To je nazorni prikaz tistega, kar se da narediti, če je pri vsem prisotna odgovornost in zavest pri našem informiranju.

V mnogih glasilih naših delovnih organizacij v naši republici izredno aktivno delujejo predvsem mladi, planinci ter krvodajalci, seveda pa poleg njih še mnogi drugi iz društev in organizacij ter KS. Morda bo moj predlog za stalne strani vsaj treh omenjenih naletel na plodna tla in če bo, je moje delo bilo uspešno. Ali še bo v bodoče obstajala rubrika »BESEDA UREDNIKA« bo odločil UO našega glasila, vendar osebno smatram, da je potrebna sprememba oblike in vsebine.

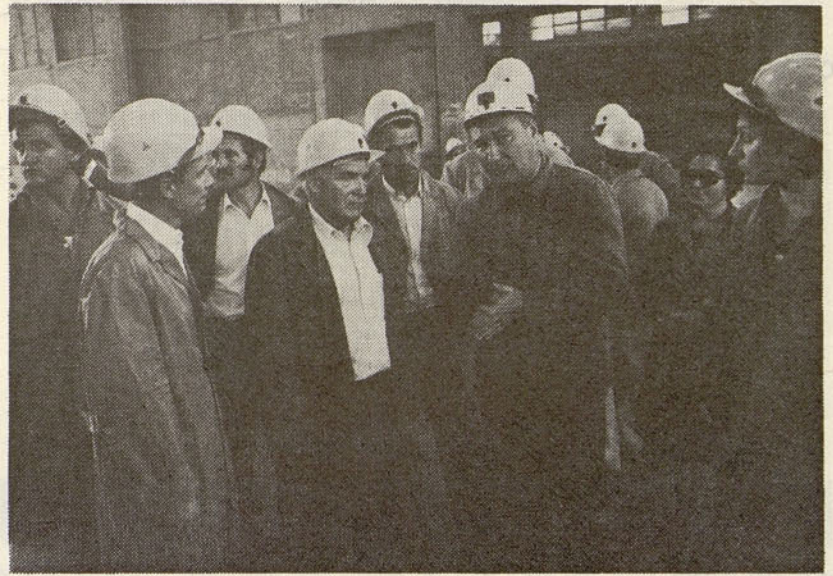
Ob koncu pa še to. Ker se je uredniški odbor odločil, da zmanjša obseg strani »Aluminija«, ni v današnji številki več sestavkov in dopisov sodelavcev, predvsem tistih, ki obsegajo 9 ali 15 strani. Verjetno ne bodo objavljeni niti v prihodnje, ker se bo obseg verjetno še zmanjšal. Na željo lahko dopisniki dobijo sestavke vrnjene! Več o tem bomo podrobneje pisali v naslednji številki v oktobru. Do takrat pa lep pozdrav.

Urednik

Obisk predsednika slovenskih sindikatov Vinka Hafnerja s sodelavci v naši delovni organizaciji

Razlaga

V livarni

Med ogledom

Pogovori po ogledu tovarne

DISCIPLINA - ODGOVORNOST - ZAVEST

Na straneh našega tovarniškega glasila, smo že večkrat pisali tako o disciplini, kot o odgovornosti in tudi naši zavesti. Odveč bi bilo ponovno ponavljati dejstva, ki peljejo do nediscipline, do neodgovornosti in skratka do tistega čemur bi največkrat morali reči zavest ali celo majhna solidarnost.

Zakaj sploh gre? Že nekajkrat smo razglabljali o tem, da so delavci v izmenah posluževalci delovnih proizvodnih strojev in naprav in, da le-te morajo tudi posluževati ter jih vzdrževati — pri čemer seveda mislimo najbolj na čiščenje same naprave in okolja.

Dobro vemo, da so naše naprave že krepko iztrošene in, da je zaradi tega razumljivo tudi vzdrževanja vse več, predvsem še zaradi prizadevanja, da

bi iz naših proizvodnih naprav iztisnili kar se da največ. To seveda lahko gre do določene meje, potem pa je strošek vzdrževanja vse večji in zahtevnejši in razumljivo tudi dražji. Vendar ne želim govoriti o tem ampak o povsem drugem pojavu s katerimi se bomo v bodoče morali krepkeje spoprijeti.

Gre namreč zato, da pri nas dela v proizvodnih obratih mnogo ljudi iz drugih TOZD ali celo od zunaj same. DO. In kaj se dogaja? Največkrat to, da moramo prav tisti, ki delamo v izmenah krepko pospravljati in čistiti za mnogimi izvajalci raznih remontnih ter ostalih del. Največji dokaz zato je bila tudi nedavna akcija čiščenja, ko smo morali prav mi, ki bi največ pozornosti morali posvečati proizvodnim napra-

vam in sami proizvodnji, pospravljati za mnogimi izvajalci del v naših obratih od tistih, ki so dolžni za redno sprotno vzdrževanje naprav, pa vse do tistih, ki se ukvarjajo z gradbenimi in montažnimi deli na raznih koncih v TOZD tovarna glinice.

Lepo je delati v čistem in urejenem okolju, vendar bi se tega morali zavedati tudi tisti, ki največkrat za sabo pustijo vrsto odpada, ki ga najpotem za njimi pospravijo drugi — in kdo so tisti drugi? Mi delavci v neposredni proizvodnji v izmenah, ki moramo poleg svojega rednega dela na napravah in rednega čiščenja krepko pospravljati tudi za mnogimi drugimi. Prav pri tem pa mislim, da je vse to še kako vezano na sam naslov od discipline in odgovorno-

sti do tiste, tolikokrat izrečene besede **solidarnost**.

Zakaj ne bi tisti, ki pustijo toliko navlake za za svojim delom le malce pomislili nato, da je tudi tisti, ki bo pospravljajal za njimi, plačan za svoje redno delo in ne za čiščenje za nekom. O tem smo se že večkrat pogovarjali tudi na raznih proizvodnih in ostalih sestankih ter zahtevali, da se uredi vse tako, da bo sleherni, ki v proizvodnih obratih vzdržuje naprave, za seboj pospravijo vse tisto kar jim je pač ostalo odveč, bodisi neuporabnega ali pa še uporabnega.

Naj bi se zavedali, da je lepo pospraviti za seboj in, da s tem pomagajo tudi tistim v izmenah na proizvodnih napravah da se bolj temeljito posvetijo sami proizvodnji, saj je skratka tudi razumljivo,

da se dohodek ustvarja z boljšo proizvodnjo in ne za pospravljanje za nekom tretjim. Če bomo končno uspeli vsaj delno v tej smeri, potem bomo tudi kaj več lahko spregovorili o zavesti ter solidarnosti enih napram drugim.

Povdariti pa je treba tudi to, da so pa še vseeno tudi izjeme in so taki, ki za seboj redno in lepo pospravijo, tako delavci gradbenega vzdrževanja (šamoterji) vulkanizerji pa še morda kateri. Naj bodo za vzgled tudi ostalim. Vem, da bodo ob teh vrsticah tudi pikre pripombe — vendar je žal to resnično in to bodo lahko mnogi še kako potrdili — predvsem pa bi se naj potrkali na svojo zavest tisti, ki puščajo za seboj nered, nesnago in ne vem kaj še.

(Nadaljevanje na 5. str.)

Kako smo poslovali?

Iz tabele I in II je razvidno, kako smo poslovali v mesecu avgustu 1979. Indeks prikazuje odnos dosežene proizvodnje tekočega leta napram proizvodnji v istem obdobju preteklega leta.

I. DINAMIKA PROIZVODNJE — INDEKSI FIZIČNEGA OBSEGA

TOZD	Proizvod	Plan		DOSEŽENO			INDEKS				
		VIII/79	I-VIII/79	VIII/78	I-VIII/78	VIII/79	I-VIII/79	1979/1978		1979	
								6 : 4	7 : 5	6 : 2	7 : 3
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
TOZD TOVARNA GLINICE											
— Al hidrat — Al ₂ O ₃	9.031	74.686	11.139	82.248	11.996	82.240	108	100	133	110	
— Kalc. glinica	8.413	67.895	8.129	67.573	8.404	69.710	103	103	100	103	
TOZD PROIZVODNJA ALUM.											
— Elektrolit. Al — hala A	1.733	13.586	1.757	13.586	1.765	13.584	100	100	102	100	
— Elektrolit. Al — hala B	2.115	16.581	2.131	16.555	2.127	16.544	100	100	101	100	
— Anodna masa	2.446	18.038	2.477	16.579	1.347	18.281	54	110	55	101	
TOZD PREDELAVA ALUMIN.											
Livarna skupaj:	4.103	32.109	3.977	31.265	4.047	31.858	102	102	99	99	
E aluminij	280	2.198	304	2.747	350	2.305	115	84	125	105	
Al formati	1.893	14.827	1.770	13.688	1.646	14.546	93	106	87	98	
Drogi za kline	9	71	—	—	8	84	—	—	89	118	
Tokovodniki	0,510	5	—	—	—	10	—	—	—	—	
Gnetne zlitine	310	2.430	353	3.411	284	2.146	80	63	92	88	
Livarske zlitine	1.435	11.210	1.453	10.729	1.648	11.549	113	108	115	103	
Predzlitine skupaj:	175	1.368	97	690	111	1.218	114	176	63	89	
— za prodajo	98	764	—	—	26	637	—	—	27	83	
— za lastno porabo	77	604	—	—	85	581	—	—	110	96	
Predelava iz pretaplj.	85	666	—	57	156	1.100	—	—	184	165	
Proizvod. livarne skupaj	4.188	32.775	3.977	31.322	4.203	32.958	106	105	100	101	

TOZD tovarna glinice

V mesecu juliju smo proizvedli 8.330 ton Al hidrata, kar je za 701 ton manj kot smo planirali (indeks 92) in 3.728 ton manj kot isti mesec lani (indeks 73). Proizvodnja kalcinirane glinice je v primerjavi s planom za 799 ton večja (indeks 109), v primerjavi s preteklim letom pa manjša za 605 ton

(indeks 94).

Poraba najvažnejših surovin je bila v mesecu juliju večja od planirane pri porabi pare (indeks 114) in električne energije (indeks 103). V obdobju od I-VII pa je poraba surovin večja pri Na lugu (indeks 119) in pari (indeks 102).

TOZD proizvodnja aluminija

Proizvodnja elektrolitskega aluminija je v primerjavi s planom v mesecu juliju manjša v obeh elektrolizah za 22 ton (indeks 99). Dosežena proizvodnja je tudi v času od I-VII manjša od planirane in to za 82 ton (indeks 99). Letošnja količinska proizvodnja je tudi v primerjavi z lanskim letom v obeh halah manjša in to v hali A za 11 ton in v hali B za 7 ton (indeks 99).

V juliju je poraba surovin večja od planirane v Hali A pri kriolitu (indeks 102). Doseženi normativi v obdobju januar-

julij pa so večji v hali A pri kriolitu (indeks 103) in el. energiji (indeks 101), v hali B pa pri anodni masi (indeks 101) in el. energiji (indeks 102).

Primerjava v juliju doseženih normativov z junijem pa kaže, da se je poraba el. energije v elektrolizi A zmanjšala, v elektrolizi B pa nekoliko povečala. V proizvodnji aluminija bi morali podrobneje analizirati pozitivne in negativne spremembe, da bi lahko predlagali ustrezne ukrepe za izboljšanje normativov porabe el. energije.

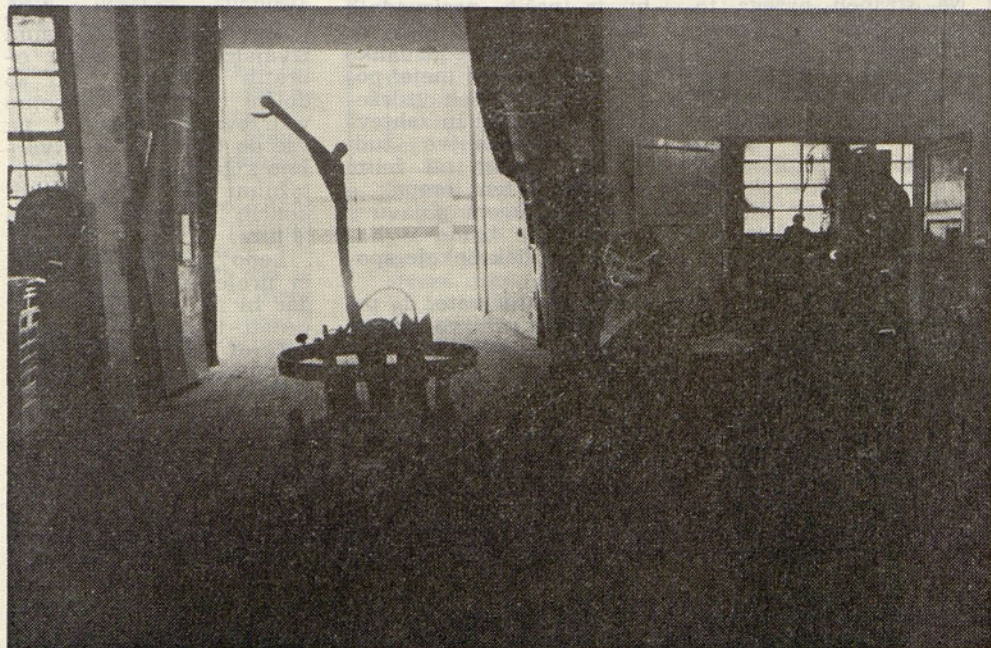
TOZD predelava aluminija

V livarni smo v mesecu juliju proizvedli za 167 ton ali 4% manj livarniških proizvodov kot smo planirali, tudi kumulativna proizvodnja je za 1% manjša od planirane. V primerjavi s preteklim letom pa je julijska proiz-

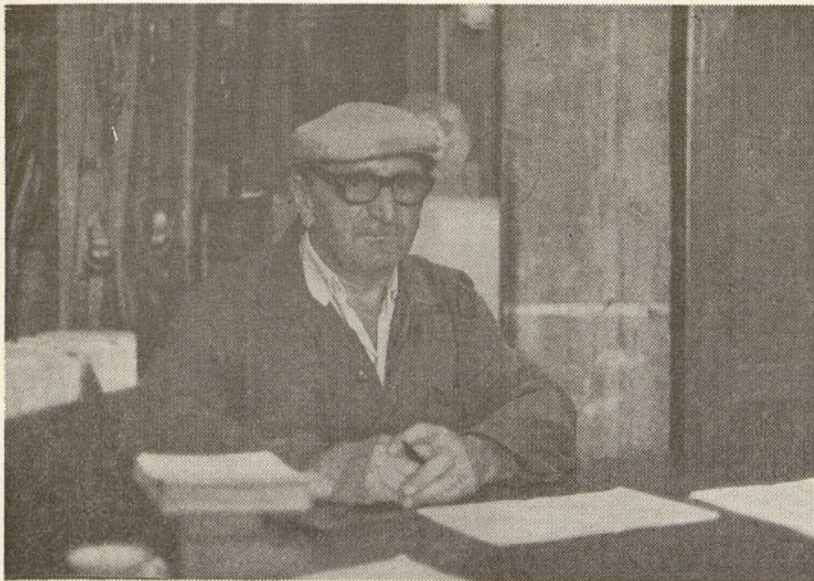
vodnja večja za 8% oziroma za 313 ton, dosežena proizvodnja od januarja do julija pa za 5% oziroma za 1.410 ton večja od dosežene proizvodnje v istem obdobju lanskega leta.

II. PRIKAZ PORABLJENIH SUROVIN NA ENOTO PROIZVODA

Proizvod	Surovine	Enota mere	Plan 1979	Doseženo avgust	1979 I.-VIII.	Indeks		
						4 : 3	5 : 3	
1	2	3	4	5	6	7		
TOZD TOVARNA GLINICE								
— boksit	t	2,627	2,506	2,580	95	98		
— NaOH	t	0,0948	0,06103	0,10497	65	111		
— para	cal	3,0419	2,97733	3,07384	98	101		
— el. energija	kWh	359,208	285,146	310,090	79	86		
TOZD PROIZVOD. ALUMINIJA								
E Al — hala A								
— glinica	t	1,920	1,91981	1,92067	100	100		
— anodna masa	t	0,580	0,57994	0,57951	100	100		
— kriolit	t	0,035	0,03042	0,03283	87	94		
— Al fluorid	t	0,035	0,04382	0,03966	125	113		
— el. energija	kWh	17,856	17,779	17,999	100	101		
E alum. — hala B								
— glinica	t	1,920	1,91970	1,91996	100	100		
— anodna masa	t	0,560	0,56927	0,56467	102	101		
— kriolit	t	0,035	0,02128	0,02264	61	65		
— Al fluorid	t	0,035	0,03045	0,03187	87	91		
— el. energija	kWh	17,155	17,363	17,525	101	102		
Anodna masa								
— petrolkoks	t	0,671650	0,65217	0,66531	97	99		
— katranska smola	t	0,338015	0,35764	0,34437	106	102		
— el. energija	kWh	145	129	128	89	88		

Voziček

Jakob Fakin je skladiščnik v priročnem skladišču eletrodelavnice

Odpanji aluminij

Kako smo poslovali julija 1979

TOZD tovarna glinice

V mesecu avgustu smo proizvedli 11.996 ton Al hidrata — Al_2O_3 , kar je za 2.965 ton več kot smo planirali (indeks 133) in 857 ton več kot isti mesec lani (indeks 108). Proizvodnja kalcinirane glinice je v primerjavi s planom manjša samo za 9 ton (indeks 100), v primerjavi s preteklim letom pa večja za 275 ton (in-

deks 103).

Poraba najvažnejših surovin je bila v mesecu avgustu manjša od planirane pri porabi boksita (indeks 95), na lugu (indeks 65), para (indeks 98) in električne energije (indeks 79).

V obdobju od I-VIII je poraba surovin večja pri lugu (indeks 111) in pari (indeks 101).

TOZD proizvodnja aluminija

Proizvodnja elektrolitskega aluminija je v primerjavi s planom v mesecu avgustu večja v obeh elektrolizah za 44 ton (indeks 101). Dosežena proizvodnja je v času od I-VIII manjša od planirane in to za 39 ton (indeks 99).

V avgustu je poraba surovin večja od planirane v

hali A samo pri Al fluoridu (indeks 125), v hali B pa pri porabi amodne mase (indeks 102) in el. energiji (indeks 101). Doseženi normativi v obdobju januar-avgust pa so večji v hali A pri Al fluoridu (indeks 113) in el. energiji (indeks 101) v hali B pa pri anodni masi (indeks 101) in el. energiji (indeks 102).

TOZD predelava aluminija

V livarni smo v mesecu avgustu proizvedli za 56 ton manj livarniških proizvodov, t.j. 2% manj kot smo planirali. Kumulativna proizvodnja je prav tako manjša za 251 ton (indeks 1%) od planirane. V primerjavi s preteklim letom

je v avgustu proizvodnja večja za 2% oziroma 70 ton, dosežena proizvodnja od januarja do avgusta pa je za 2% oziroma 593 ton večja od dosežene proizvodnje v istem obdobju lanskega leta.

DISCIPLINA - ODGOVORNOST - ZAVEST

(Nadaljevanje s 3. strani)

Ko bomo vsi za seboj lepo pospravljali po končanem delu, potem ne bo potrebnih kampanjskih čiščenj ob raznih obiskih in podobno. Tudi to bo namreč ogledalo naše vzorno-

sti, reda, discipline ter zavedi in solidarnosti med samimi delavci.

Članek ni namenjen nikomur v očiitek, ampak za opomin, da se vsi skupaj v času svoje službe obnašajo tako kot nam to veleva tudi naša zavest in,

da naj vsak izmed nas poleg prizadevanj v proizvodnji ne pozabi na red in čistočo okrog sebe in za seboj. Kajti tudi to je del naše kulturne vzgoje in zavesti!

F. Meško

KADROVSKE VESTI

DELAVCI, KI SO SE ZAPOSILILI V TGA KIDRIČEVO V MESECU AVGUSTU 1979

V TOZD TOVARNA GLINICE:

Danilo Jeza, Janez Janžekovič in Srečko Maroh.

V TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA:

Zvonko Kokol, Anton Nahberger, Alojz Svenšek, Anton Dorič, Slavko Jazbec, Stanislav Petek, Jožef Iskra, Franc Gostan, Ludvik Kočiš, Josip Markolin in Milan Kralj-Smiljan.

V TOZD PREDELAVA ALUMINIJA:

Jože Medved, Branko Lukman, Franc Sluga, Miran Pintarič, Peter Belšak, Dušan Levanič in Zlatko Zdravec.

V TOZD VZDRŽEVANJE:

Franc Mlakar, Ivan Bulatovič, Franc Drevenšek, Anton Jus, Milan Mikša, Edvard Cibula, Zvonimir Pernat, Marjan Polanec in Stanislav Vidovič.

V TOZD KONTROLA KVALITETE:

Milena Repinc.

V DS SS:

Olga Šmigoc, Ema Turnšek, Stanislava Čokl in Miran Levičnik.

V TOZD LIVARNA TRBOVLJE:

Zorka Malič, Bojanka Vukovič, Mojca Kos, Dušan Strmljan, Jelena Božinovič, Ilija Cvetkovič, Štefan Smrekar, Ivan Podlesnik, Viktor Klemenčič in Jože Lamper.

IZ JLA SO SE VRNILI:

Francišek Mohorko, Ivan Potočnik in Srečko Mlakar.

DELAVCI, KI SO ZAPUSTILI DELOVNO ORGANIZACIJO V MESECU AVGUSTU 1979

IZ TOZD TOVARNE GLINICE:

Franc Lah.

IZ TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA:

Anton Krošelj, Ivan Galun, Stanko Vajda in Drago Potočnik.

IZ TOZD PREDELAVA ALUMINIJA:

Marjan Hertiš.

IZ TOZD VZDRŽEVANJE:

Milan Milosavljevič in Drago Dodlek.

IZ DS SS:

Kristina Horvat in Marija Hrga.

IZ TOZD LIVARNA TRBOVLJE:

Nazif Velič, Branko Prošnik in Sečo Zukič.

UPOKOJENI:

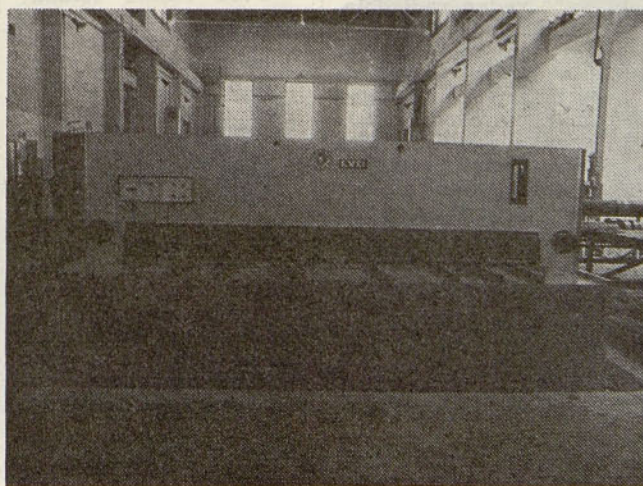
Janez Gojkošek, Rudolf Kurbus in Franc Ljubec iz TOZD Tovarna glinice. Stanislav Kosec, Jože Mikec in Alojz Šmigoc iz TOZD Proizvodnja aluminija.

Ivan Leben iz TOZD predelava aluminija.

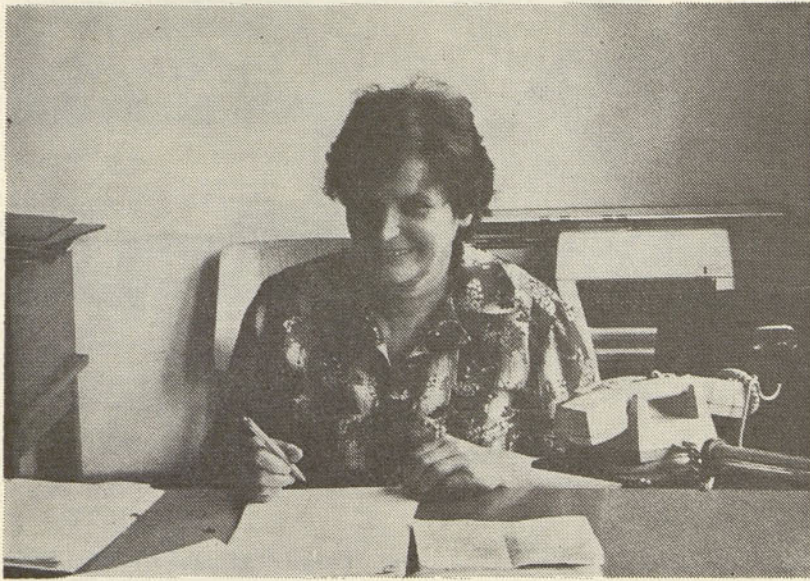
Franc Paveo in Rudi Hlušička iz TOZD vzdrževanje in Marjana Toplek iz DS SS.

UMRLI:

Anton Štruel iz TOZD vzdrževanje Franc Meznarič iz DS SS.

Škarje

Imela je matično številko ena — tovarišica Marjana Toplek.

Zmeraj dobre volje — tov. Pavla Elsner. Foto: S. Mohorič

Društvo upokojencev Kidričevo je dobilo novi aktivni članici

Delavci, ki prihajajo po raznih opravkih v kadrovsko-socialno službo so opazili, da jih pri prihodu v prostore službe ne sprejme več znani obraz tov. Marjane TOPLEK. Tudi tisti, ki prihajajo urejati probleme okrog dopustov, so ugotovili, da tega dela že nekaj mesecev ne opravlja več tov. Pavla ELSNER. Tovarišici Marjani TOPLEK in Pavli ELSNER sta pred kratkim »odšli« med številne upokojence naše delovne organizacije.

Tovarišica Marjana TOPLEK je bila ena najbolj poznanih delavk naše delovne organizacije, saj je v TGA delala neprekinje-

no od 18. 3. 1947 pa do 27. 8. 1979. Imela je tudi matično številko 1. Ker je delala ves čas v kadrovski službi pri sprejemu novih delavcev, je bila za mnoge med nami prvi stik z novim delovnim okoljem, zapomnili pa so si jo tudi tisti, ki so odhajali iz TGA. V prvih letih svoje zaposlitve v TGA je opravljala dela dakti-lografa, pozneje referenta za personalno evidenco in statistiko, referenta za sprejem in fluktuacijo delavcev, zadnja leta pa kot referent za kadre oziroma referent za urejanje delovnih razmerij.

Tovarišica Toplekova pa ni bila samo marljiva in

vestna delavka, temveč se je aktivno vključevala tudi v delo sindikalne organizacije, delala je v krajevni organizaciji SZDL ter rdečem križu. Zaradi tega so jo sodelavci tudi izvolili za svojo delegatko v delavskem svetu DSSS, kjer je vedno zagovarjala napredne ideje in predloge, ki so bili koristni za celo organizacijo.

Tudi tovarišica Pavla ELSNER je s TGA preživljala vse dobro in slabo, saj je bila zaposlena v naši delovni organizaciji skoraj tri desetletja — od 1. 4. 1950 pa do 30. 6. 1979. V TGA je delala kot dakti-lografka ter je nadaljevala za deli evidentičarja,

referenta za personalno evidenco in statistiko, referenta za dopuste, za družbeni standard in referenta za urejanje delovnih razmerij. Dolga leta se je ukvarjala z dopusti delavcev ter skoraj ni bilo delavca, ki je želel izrabiti svoj dopust, da se ne bi srečal z njo.

Med sodelavci je bila priljubljena tudi zato, ker ji ni nikoli zmanjkalo dobre volje.

Razen pri delu je bila zelo aktivna tudi kot članica ZK, sindikata, SZDL, pri taborniški organizaciji, društvu prijateljev mladine in rdečem križu. Bila je tudi članica delavskega sveta, tovarniš-

ke konference sindikata in sekretariata OO ZKS. Za svoje vestno delo je dobila tudi medaljo dela, s katero jo je odlikoval predsednik republike.

Vsi, ki smo z omenjenima tovarišicama delali mnoga leta, smo prepričani, da se bosta tudi po odhodu v pokoj aktivno vključili v družbenopolitično delo svoje krajevne skupnosti in seveda Društva upokojencev Kidričevo.

Iskreno jima želimo, da bi se čim hitreje navadili na nov način življenja ter upamo, da ne bosta pozabili na nas in našo organizacijo.

B. G.

Mnenja naših delavcev

»Odgovornost do nadaljnega razvoja naše delovne organizacije prav gotovo ni samo skrbi delavcev iz TGA Kidričevo, ampak nedvomno tudi naše širše družbene skupnosti predvsem še v našem slovenskem okviru. Vsekakor pa bi morali biti za naš hitrejši razvoj še kako zainteresirani vsi delavci iz tistih delovnih organizacij oziroma organizacij združenega dela, ki z nami poslovno sodelujejo. Vsi skupaj moramo namreč biti zainteresirani, da sovlagamo skupna sredstva za hitrejši razvoj aluminijske industrije v naši republiki, kar je bilo potrjeno tudi z obiskom posebne delovne skupine od strani slovenskega IS in pozneje še na samem IS SRS. Medtem,

ko se večina zaveda te svoje odgovornosti, pa so tudi še nekateri, ki ne kažejo preveč zanimanja za naš nadaljnji razvoj. Upajmo, da bodo tudi take prepreke prebrojene.«

— O —

»Še vedno radi delegati DS na sejah govorijo ter tudi odločajo v svojem imenu, ne da bi za take odločitve imeli potrebno soglasje svojih volilcev. Tak način pa razumljivo privede največkrat do tega, da se sodelavci mnogokrat čudijo takim sprejetim odločitvam, ki z njihovimi željami oziroma potrebami njihove TOZD oziroma DO nimajo zveze. Tudi tukaj bodo v bodoče potrebne korenite spremembe in vsekakor večji vpliv volilcev na relaciji dele-

gat — volivec! Dosedanje mnoge grenke izkušnje nas na to še kako opozarjajo, naša dolžnost pa je v skupni odgovornosti tudi skupni dogovor pred sejami!«

— O —

»Vse oblike samoupravne delavske kontrole pri nas še niso povsem zaživele v tistih oblikah, kot bi morale. Vse bolj smo priče mnogim zapletom o katerih morajo razpravljati prav delavske kontrole, pa je zato še kako potrebno povdariti, da za to niso odgovorne samo družbenopolitične organizacije, pač pa je to naloga in odgovornost vseh delavcev, saj smo prav vsi odgovorni za kontrolo našega skupnega dela!«

— O —

»Samoupravne skupine delavcev in kot jih pri nas tudi imenujemo sindikalne delovne skupine so brez dvoma postale prave tribune mnenj, usklajevanja stališč ter odločanja, ki so seveda v njihovih pristojnostih. Vendar pa se tega še ne zavedamo povsod in tako mnoge skupine ne opravčujejo svojega obstoja in imena. Razprave bi morale biti vsestransko bogatejše ter odprte, saj se prav delavci najbolj poznamo med seboj ter si lahko povemo tisto kar tudi mislimo in bi naj taka stališča posredovali tudi naprej. Zato bo le potrebno nekaj več aktivnosti tudi v tej smeri!«

— O —

»Mnogo premalo se še vedno zavedamo, da

so vse naše pravice odvisne od naših vsakdanjih dolžnosti. Vsi skupaj bi namreč dokončno že morali vedeti, da nihče izmed nas nima nobene pravice zahtevati pravic, če predhodno ni izpolnil tudi svojih dolžnosti. Samo v ravnotežju med pravicami in dolžnostmi lahko smelo tudi pričakujemo napredek v združenem delu!«

— O —

»Kadar gre za ocenitev nagrajevanja po delu (po vloženem delu) slehernega izmed nas, bi prav vsi radi bili kar se da najboljši, ko pa gre za opravljanje delovnih nalog pa največkrat želimo biti vsi čimdlje od dela!«

zbral oce.

VETERANSKI „HO - RUK!“

Bil je četrtek 23. avgusta. Torej do zaključka mladinske delovne akcije Slovenske Gorice 79, je ostalo samo še dva dni. Mladi brigadirji bodo zadovoljni zapustili delovišče in brigadno naselje, v katerem se je kovalo bratstvo in enotnost naših mladih ljudi in vaščanov. Dva dni pred zaključkom akcije so mladim brigadirjem priskočili na pomoč, brigadirji veterani iz Tovarne glinice in aluminija iz Kidričevega. Bilo jih je malo. Samo deset, bi nekdo dejal. Vendar pa so se tovarniški veterani tokrat izkazali. Saj jih je bilo skoraj enkrat več kot iz vse pujske občine.

Mladinska organizacija v TGA Kidričevega je organiziralo udarniški dan brigadirjev veteranov. Nekateri zaradi dopustov, drugi pa zaradi dela niso mogli prisostvovati tej akciji. Srce »starih udarnikov«, v času ko smo gradili porušeno domovino, je bilo vsekakakor v Dornavi. Kajti ko gredo »veterani« med brigadirje se jim pred očmi prikažejo delovišča, delovne zmage, prijatelji in vsi srečni trenutki, ki so doživeli na mladinskih delovnih akcijah po vsej Jugoslaviji. Kaj bi še napisal o minulih preteklih delovnih zmagah brigadirjev? Naj omenim, da so brigadirji veterani skopali 42 m dolg jarek, globok je bil 120 cm in 60 cm širok.

Mladi brigadirji so jim posvečali vso pozornost, saj jim veterani z bogatimi izkušnjami lahko samo pomagajo ali pa svetujejo. Na delovišču so bili s Kozjanskim odredom iz Sevnice. Seveda so tudi veterani kot vsi drugi radi segli po obrokih hrane. Za en dan so bili spet tisti mladi brigadirji kot leta 1946, 47 in naprej, ko so bili po več mesecev na deloviščih in niso poznali počitka. Vedeli so, da je v veliki meri odvisno tudi od njih ali bo domovina hitreje obnovljena in sposobna za normalno novo življenje v socialističnem duhu.

Prisluhnimo brigadirjem veteranom:

Šerif Puškar — je bil na delovni akciji Šamac-Sarajevo leta 1947 in delovni akciji Brčko — Banoviči. Vsega skupaj je na delovnih akcijah prebil osem mesecev.

»Na delovni akciji bi ostal še dva meseca. Razlika med minulimi akcijami in danes je precejšnja, vendar pa se še danes v njih goji bratstvo in enotnost naših narodov in narodnosti.«

težjimi pogoji, kot pa brigadirji delajo danes.

Daniel Koletnik — udeležil sem se delovne akcije Šamac - Sarajevo 78, Mariovo 78, Dornava 78 in Sava 72. Bil sem dvakrat udarnik in enkrat pohvaljen. Tokrat je bilo izredno dobro in še bom večkrat prišel na podobne veteranske udarne dneve.

cesto. Bil sem dvakrat udarnik in enkrat pohvaljen. Vesel sem, da so se mladi spomnili in da so nas veterane povabili med sebe. Sodelovanje bi lahko bilo malo boljše. Normalno je, da se bom podobnih akcij še udeležil.«

Alojz Bek — »Bil sem na delovni akciji Izgradnja Novega Be-

akcije Brkini 76. Jaz sem še mlad in grem rad skupaj s starejšimi brigadirji, kajti, ti znajo narediti dobro vzdušje. Še bom prišel na podobne akcije.«

Dušan Kovačič — »Udeležil sem se delovne akcije Haloze 75, Brkini 76, Kožbana 77, Šamac - Sarajevo 78. Bil sem štirikrat udarnik. Jaz še ne spadam v gardo veteranov, vendar sem kljub temu rad prišel in s tem opravil svojo dolžnost, kakor tudi drugi brigadirji — veterani. Delovne akcije so zares šola samoupravljanja in kovačnica bratstva in enotnosti naših narodov in narodnosti.«

Vsi brigadirji — veterani so bili zadovoljni, prav tako pa brigadirji, ki delajo v Dornavi na akciji, saj so jim veterani s svojimi neumornimi rokami veliko pripomogli izkopu vodovoda. Veterani si še želijo podobnih akcij, potrebno bi jih bilo vse obvestiti, kajti v TGA Kidričevega je veliko takšnih, ki so se udeležili delovnih akcij. Samo pritegniti jih je potrebno. Ostalo pride samo.

Brigadirji veterani pred domom brigadirjev v Dornavi. Foto: D. Klajnšek

Stanko Kovačec — leta 1947 sem bil na delovni akciji Šamac-Sarajevo, istega leta pa še na regulaciji Pesnice, prav tako pa sem se udeležil delovne akcije v Novi Gorici. Na udarniškem dnevu veteranov je bilo dobro. Pripomnil bi, da nima jo seznamov tistih, ki so nekaj bili na delovnih akcijah, nikjer ni opaziti pesmi, ki smo jih nekdanji prepevali. S tem bi prenašali tradicijo na mlajše brigadirje. Mladi brigadirji so nam posvečali vso pozornost tako, da smo v celoti zadovoljni.«

Jože Osojnik — leta 1960 sem se udeležil delovne akcije Prešovo - Kumanovo in sem bil dvakrat udarnik. Kaj naj rečem, bilo je zelo lepo. Mi starejši smo že navajeni dela in nam ni bilo težko premikati krampov. Mi smo delali pod veliko

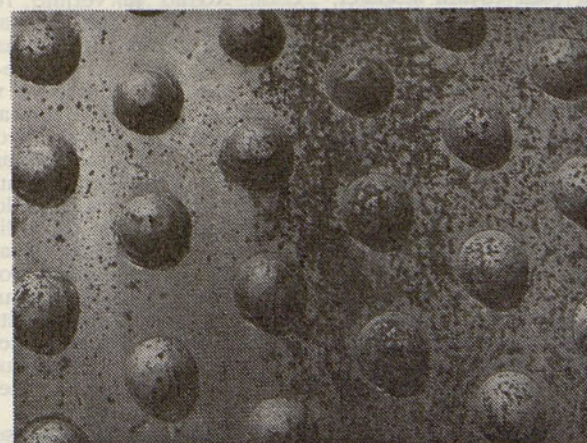
Franc Žinko — »Udeležil sem se delovne akcije Brčko - Banoviči v letih 1946-48. Bil sem šestkrat udarnik, heroj dela in dvakrat pohvaljen. Na deloviščih sem bil vsega skupaj 19 mesecev. Vedno bolj mi je všeč. Saj se med mladimi tudi jaz počutim mlajšega in poprimem za lopato z velikim elanom. Razlika med današnjimi delovnimi akcijami in tistimi, ki smo se jih mi udeleževali je v tem, da smo takrat gradili porušeno domovino, danes pa mladi pomagajo pri delu in kujejo bratstvo in enotnost naših narodov.«

Franc Škrinjar — »Udeležil sem se delovne akcije Bratstvo in enotnost Zagreb — Ljubljana leta 1958 1960 pa Demir Kapija v Gevgeliji. Istega leta sem bil komandant akcije Čakovec - Vараždin, ko smo gradili

ograde 1948. leta Po 31 letih se zopet počutim tako mladega kot takrat, ko sem odšel na delovno akcijo. Tokrat je bilo v Dornavi zares lepo.«

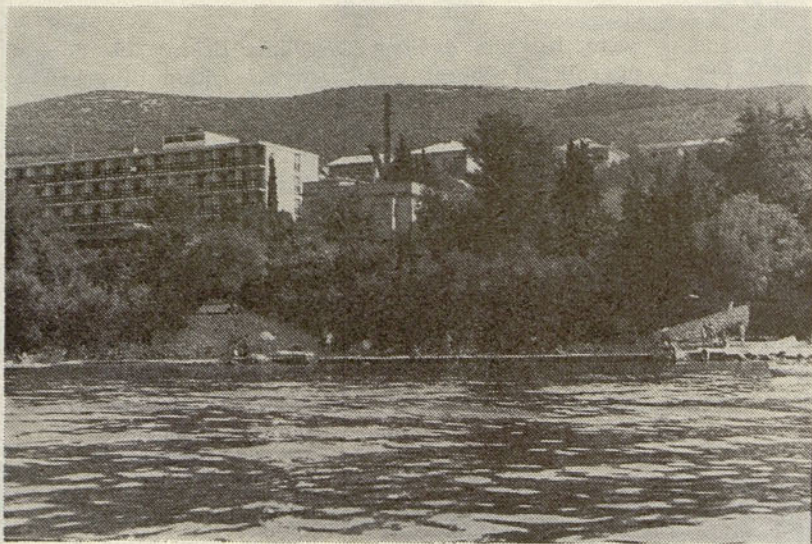
Vinko Rep — »Udeležil sem se delovne

Danilo Klanjšek

Zakovice

NAŠ DOM POČITKA V CRIKVENICI JE TREBA REAKTIVIRATI

Pogled z morja na naš dom počitka v Crikvenici, ki je dodobra skrit med drevjem. V ozadju na levi je hotel »Mediterran«. Foto: Franjo Hovnik

Če je bilo na plaži le prevročje, se je dopustnikom kar prileglo, da so v prijetnem pomenku posedeli v senci pred domom. Foto: Franjo Hovnik

Predno bo ta počitniški zapis o članih naše delovne skupnosti, ki so del svojega letnega dopusta preživeli v našem počitniškem domu v Crikvenici objavljen v »ALUMINIJU«, bodo v glavnem dopusti že za nami. Naše sinje Jadransko morje, ki je sicer na srečo še vedno modro in čisto, kar za naše reke, potoke že zdavnaj ne moremo več trditi. Na morju se bodo pozibavale ladje, ladjice in čolni, največ seveda tistih ribiških. Le tistih, ki bi si še korajžno upali skočiti morskim užitek in včasih tudi valovom nasproti, bo prav gotovo že zelo, zelo malo, kajti poletje se je že prevesilo v jesenski čas, v čas ko naši kmetje, pa ne samo kmetje, tudi mnogi naši delavci, hitijo pospravljati svoje kmetijske pridelke z vrto, njivic. Noči so hladne in morje tam daleč tudi. Reportaža je bila napisana v prvi polovici avgusta, se pravi v glavni turistični sezoni.

Kar po polzevo sem se tistega dne prebijal skozi Crikvenico, ki je bila »preplavljena« s tisoči domačini pa tudi tujimi kopalci, da o avtomobilski pločevini že miti ne govorim. Po jadranski magistrali se je v obe smeri valila kača vozil z vsemogočimi domačimi in tujimi registrskimi oznakami, čolni, prikolnicami pa tudi težkimi motorji, ki so bili izdatno obloženi s počitniškimi rekviziti.

Vsemu temu se resda ne smemo čuditi, kajti beseda dopust — morje, sonce, to je sen skorajda slehernega zemljana, da pač preživi nekje ob obalah morja del svojega dopusta. Ne vem sicer, če so vsa morja tako slana kot je naše Jadransko. Prepričan pa sem, da pa so zato cene potrošnih dobrin tudi drugod tako zasoljene kot na našem morju.

Predno sem se namenil obiskati naše aluminijce, ki so tiste dni preživljali svoj zaslužni počitek v našem počitniškem domu v Crikvenici, sem si napravil nekakšen zapis, kaj vse bi se želel pogovoriti s člani kolektiva, zlasti še z upravnikom, ki bi mi naj povedal marsikaj zanimivega o skrbi za člane kolektiva. Med drugim, kako je z nabavo hrane, pijače. Pogovoril bi se rad tudi s kakšno kuharico, ki bi se naj v teh vročih dneh vrtela okoli štedilnika, na katerem bi pripravljala hrano za svoje goste. Tudi kakšen posnetek sem želel narediti ...

Žal iz vsega tega ni bilo nič. Bil sem resda nemalo presenečen, ko sem že od prve ženske, ki sem jo srečal pred domom zvedel, da sploh nimajo upravnika. V naslednjem trenutku pa tudi, da domska kuhinja letos sploh ne dela, da se morajo vsi, ki tu preživljajo dopust znajti, kakor vedo in znajo. Nekateri si kuhajo sami, večina pa se seveda hrani v bližnjem hotelu »Mediterran«, kjer da je sicer hrana dobra, ni pa poceni. Kosilo je veljalo 70 dinarjev. Sicer sem že naslednji trenutek zagledal na vhodnih vratih počitniškega doma TGA Kidričevo v Crikvenici nekakšen miniaturni hišni red. Takole med drugim na njem piše: »Ker letos v počitniškem domu ne bo osebja, ki bi skrbelo za red, čistočo in disciplino, je vsak član kolektiva, ki bo letoval v našem počitniškem domu dolžan upoštevati naslednje: čistiti sobo v kateri bo prenočeval, v sobi se ne sme kuhati, zvečer obvezno zaklepiti vhodna vrata...«

Pa prisluhnimo, kaj so povedali nekateri izmed članov naše delovne organizacije, ki so tedaj prebivali v počitniškem domu v Crikvenici.

HINKO DASKO iz TOZD elektro vzdrževanje, doma iz Lovrenca na Dravskem polju, ki je letos z ženo Dragico preživel nekaj dni v domu — žal precej razočaran — že drugič svoj letni dopust.

»Kolikar mi je znano, so naši spomladi letos imeli namen, da se naš dom počitka in rekreacije proda. Zato je resda neurejen oziroma ni oskrbovan kot so oskrbovani ostali domovi številnih delovnih organizacij, ki imajo kar v neposredni bližini tudi svoje počitniške domove. Tako letos nimamo kuhinje. Kuhamo si sami, vsaj zajtrk. Se sreča, da imamo kar v neposredni bližini hotel, kjer se hranimo, spimo pa v domu. Mimogrede naj v ilustracijo povem, da stane v hotelu »Mediterran« polni penzion 420 dinarjev dnevno. Kdo izmed članov naše delovne skupnosti bi si lahko recimo skupaj z družino, ženo in vsaj dvema otrokoma lahko privoščil takšen luksus, saj bi ga deset dnevno letovanje veljalo več kot 20.000 dinarjev, kajti k ceni penziona je tre-

ba prišteti še prevoz ter druge manjše izdatke. Prav zato je vsem nam še toliko manj razumljivo, da so želeli naš dom v Crikvenici celo prodati...«

ANTON JAMNIK, ing., zaposlen v skupnih službah, živi v Ljubljani, je med drugimi povedal:

»Če se prav spominjam, smo ta dom kupili leta 1955. Cena mi ni znana. Sem sem pogosto prihajal s svojo družino na letovanje. Vedno sem se dobro počutil. Imeli smo dobro kuhinjo in res pravi dopust, ko človek odloži vse skrbi. Pred leti sem stanoval tudi v leseni hišici, nekakšnem bungalovu. Bilo jih je osem. Vsaka je imela svoje ime oziroma črko. Vse črke skupaj pa so sestavljale besedo »ALUMINIJ«. Hiške so sčasoma propadle. Škoda pa je, da se res mihče tedaj ni spomnil, da bi zemljo, kjer so stale hiške celo odkupil in namesto, da smo mislili dom prodati, bi se naj kapacitete doma še povečale. Imamo že kuhinjo, imamo večjo jedilnico. Sicer pa bi se lahko tudi nad samo jedilnico zgradila nadgradnja

za dodatne nočitvene zmogljivosti, o čemer, če se prav spominjam, je že bilo govora. Naj še povem, da imamo naš počitniški dom ob zelo lepi obali našega morja, kar je še ena prednost več pred drugimi...«

IVAN FIRBAS, vodja skupine za vzdrževanje avtomatike je pomislil tudi na tiste sodelavce, ki delajo v za zdravje škodljivem okolju. Meni, da bi naj dom usposobili za nekakšen rekreacijsko-rehabilitacijski center.

»Znano je, da imamo pri nas v naši delovni skupnosti mnogo ljudi, ki delajo na delovnih mestih, ki so zdravju škodljiva. Znano je tudi, da že samo sprememba zraka dobro vpliva na vse tiste, ki imajo težave z dihalnimi organi. Mnogi pa, ki preživijo nekaj dni ob morju se potem vračajo nazaj na svoja delovna mesta povsem prerajeni.

Menim, da bi naj zato dom usposobili, da bi posloval, ne samo v glavni turistični sezoni ampak nekaj več, če ne že kar skozi vse leto, če bi se zato pač pokazale potrebe in če bi člane naše delovne skupnosti, zlasti tiste, ki delajo v težkih pogojih, ki jih imamo recimo v obratih elektrolize, livarne, glinice in morda še kje, res zainteresirali, jim nudili obliko zdravljenja ob morju. Morda bi pri odločanju o tem sodeloval tudi naš zdravnik.

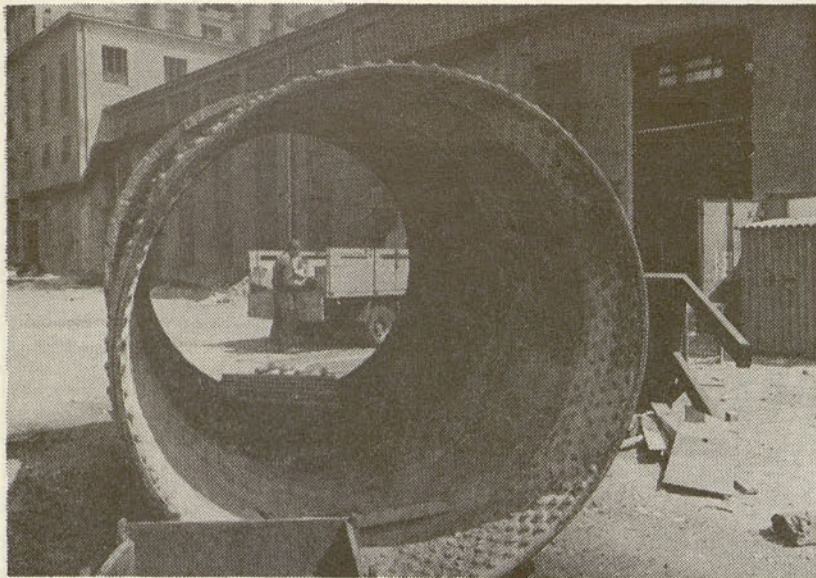
Resda se ne bi bilo mogoče kopati na odprtem morju, ker je premrzlo. Zato pa imajo v Crikvenici boljši hoteli zimske bazene z ogrevano morskovo vodo. Mnogim pa bi že samo zrak, ki je ob morju za njihovo zdravstveno počutje brez dvoma še kako koristil.

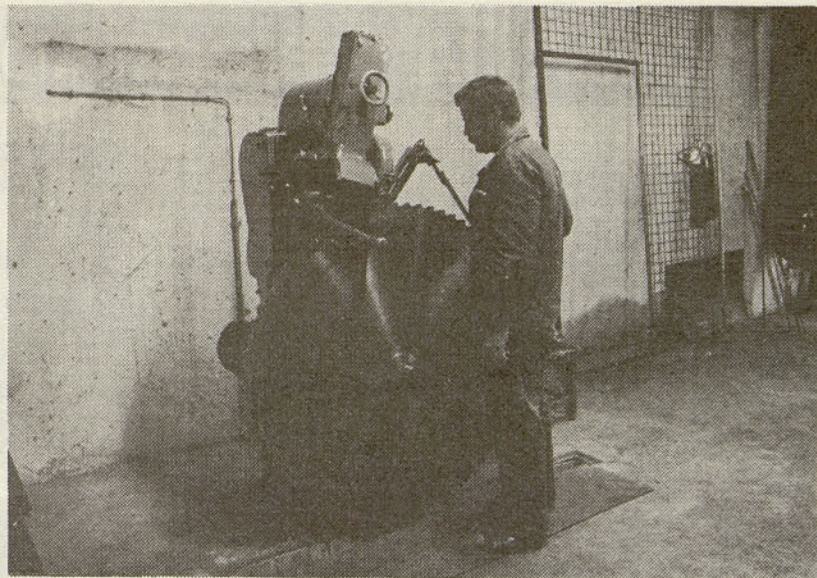
Zaslužni počitek — Maks Kmetec iz TOZD vzdrževanje, Franc Gerečnik, TOZD promet in Maks Jabložnik, TOZD aluminij. Foto: F. Hovnik

(Nad. na 9. str.)

Pred montažo

Brušenje

Odločna beseda vseh, s katerimi smo se pogovarjali

NAŠ DOM POČITKA V CRIKVENICI JE TREBA REAKTIVIRATI

(Nad. z 8. strani)

Naj mi bo dovoljeno, da so ilustracijo povem, da so delovni kolektivi, kot na primer EMO iz Celja, pa ELEKTRARNA iz Trbovelj, ki so naši sosedje, svoje počitniške domove res zelo lepo uredili, jih posodobili, da je v njih prijetno vsem, ki tu preživijo del svojega letnega dopusta. Imajo celotno oskrbo, da jim ni potrebno na vsezgodaj misliti, kje se bodo hranili, kam bodo šli nakupovat. Prepričan sem, da bi to zmogla tudi naša delovna skupnost. Treba je torej združiti potrebna sredstva vseh naših TOZD ter naš dom počitka usposobiti za to, za kar je bil od vsega začetka tudi namenjen...«

V tem času, ko sem se pogovarjal s člani naše delovne skupnosti, se je vrnil iz mesta oskrbnik doma, ki je takoj odklonil, da bi karkoli povedal z motivacijo, da bo tu še samo mesec dni, da je bolan in da se za 3500 dinarjev, kolikor sedaj dobiva nagrade, ne splača, da bi še naprej ostal. Nisem ga tako niti povprašal po njegovem priimku in imenu. Od drugih sem zvedel, da je doma iz Crikvenice. Z njim je tako bil pogovor prej končan, predno se je sploh začel.

Sicer pa sem prepričan, da že izjave teh, s katerimi sem se tistega res vročega dne, ko se je živo srebro v termometru povzpelo tudi do 30°C povedale več kot dovolj. Naj prvo zapišemo, da gre v tem primeru, ko je bil dom počitka takorekoč na mrtki, da bo prodan, res zahvala samoupravnim organom DSSS, ki so glasovali proti temu, da se dom proda, kar je še posebej povedal Maks Jabložnik, ki smo ga ujeli na plaži. Ta

ko še res ni vse zamujeno, da bi se dom vsaj do pričetka prihodnje turistične sezone, sezone dopustov, ne mogel ponovno usposobiti za prijeten dom počitka in rekreacije in mogoče res ne nazadnje tudi za nekakšen rehabilitacijski center, če bi se dognalo, da morskimi zrak, voda pripomoreta k temu, da bi se ljudje, ki delajo na takšnih delovnih mestih, ki so zdravju škodljiva, potem bolje počutili, kar vse bi naposled koristilo tudi naši delovni skup-

nosti, ko bi imeli po drugi strani manj bolnih, da o večji delovni storilnosti niti ne izgubljam besed.

Ni mi znano, če imamo pri nas nastavljenega referenta, ki bi imel na skrbi rekreacijo naših delovnih ljudi, ki bi si prizadeval, da bi odhajali za nekaj dni na prepotreben oddih tudi takšni naši člani, ki še morda nikoli niso bili na morju, ki večino svojega — za počitek namenjenega letnega dopusta preživijo tako,

da delajo doma na svoji zemlji. Takšnih je v naši sredini precej.

Prepričan sem, da v kolikor bi bili naši delovni ljudje, zlasti tisti v neposredni proizvodnji, pa tudi tisti, ki vsakodnevno prihajajo na delo z našega, sicer še vedno nerazvitega območja, kot so Haloze, Slovenske gorice, bolj seznanjeni s koristmi letovanja in oddiha na našem morju in ne nazadnje tudi različnimi drugimi ugodnost-

mi, ki jih je mogoče v takšnih domovih, ki z njimi upravljajo delovni kolektivi nuditi in, ki jih je ob Jadranu iz leta v leto več, da bi bile kapacitete doma vedno premajhne.

Upajmo, da bo v našem domu v Crikvenici že prihodnje leto povsem drugače, na kar pa je potrebno misliti že sedaj, da nas slučajno ne bi čas prehitel.

Upajmo!

Franjo Hovnik

Letovala sem v počitniškem domu TGA v Crikvenici

Letošnje leto sem preživela dopust v počitniškem domu TGA v Crikvenici in to od 11. do 20. avgusta.

Znano mi je, da je delavski svet delovne organizacije, že nekajkrat razpravljal o tem domu in, da je bilo že v letu 1978, sprejeto stališče, da se ta dom odproda in se s temi sredstvi nabavijo nove kapacitete za letovanje. Pozneje je bilo to stališče (na srečo) spremenjeno.

V Crikvenici do letos nisem bila še nikoli. Prijetno sem bila presenečena, ko smo se pripeljali do počitniškega doma TGA. Pričakovala sem namreč, da sta to dve stvari, neugledni stavbi z neurejenim okoljem. To v resnici ni tako. Obe stavbi sta lepo očuvani, z lepim pročeljem, na oknih so rolete za zatemnitev, okrog stavb majhen, oličen park z drevesi, ki ga poprestrijo živo obarvane klopce, postavljene na več krajih. Stavbi sta v prijetni senci dreves in le nekaj metrov oddaljeni od plaže. Tudi plaža je lepo urejena, do nje vodijo stopničke. Oglekala sem si tudi kuhinjo in jedilnico. Dom mi je izredno ugajal. Počitniški dom TGA ima tudi precej veliko, ograjeno dvorišče, ki je obenem parkirišče za osebne avtomobile in v senci.

Bivanje v takem domu, v krogu poznanih, je po mojem namreč mnogo bolj prijetno in domače-

no, kot v hotelu. Omeniti velja tudi stroške, oz. ceno letovanja, ki je v domovih delovnih organizacij, običajno nižja.

Ob sprehodu po Crikvenici sem opazila, da imajo tudi svoje domove počitka še mnoga druga slovenska podjetja, oz. delovne organizacije: Železarna Jesenice, Cementarna Trbovlje, Elek-trarna Trbovlje, Strojna tovarna Trbovlje (ki razmišlja celo o razširitvi počitniških kapacitet) Emo Celje in druge.

Trdno sem prepričana, da bi bilo možno dom TGA popolnoma osposobiti tako, da bi vsaka TOZD prispevala del sredstev za ureditev doma. Nekaj sredstev je možno pridobiti s predlaganim načinom proračuna iz nerazdeljenih sredstev za regres. Mislim tudi, da bi vsaka TOZD v DO TGA lahko prispevala svoj delež tudi tako, da bi določena dela v domu opravili delavci s prostovoljnim delom. Načinov torej ne manjka, morda je večji problem zavzetost, da se usposobi za obratovanje, našim delavcem pa se s tem omogoči, da se še v večjem številu odločajo za to, da bodo poceni oddih preživeli v svojem, prijetno domačem kotičku, v domu počitka TGA v Crikvenici.

Viktorija Petauer

KOLONIJA V BIOGRADU IN ŠE KAJ

MORJE. Za nekatere pomeni ta beseda pojem, ki ga nikoli ne bodo uspeli spoznati, doživeti, za druge pa ta beseda pomeni nekaj čisto navadnega, nekaj dosegljivega. Spomnim se kaj vse sem si zamišljal takrat, ko sem bil prvič na poti na morje. Seveda imajo otroci čisto svoje predstave. Za tem si predstavljajo nekaj lepega, skratka čisto, kar morajo doživeti.

Skupnost otroškega varstva Ptuj že vrsto let nazaj organizira kolonijo za osnovnošolske in predšolske otroke. Tako je bilo tudi letos. Otroci so se pričeli pozno zvečer zbirati pred ptujsko pošto in prav nestrpnost so čakali na prihod avtobusov. Ko so le-te zagledali je bilo naenkrat vse živo. Velika gneča pred vrati. Otroci so bili nemirni, prav tako pa njihovi starši, saj so zaupali svoje otroke skupnosti otroškega varstva oz. vzgojiteljem.

Po naporni vožnji smo zjutraj le prispeli v Biograd. Tukaj smo razvrstili otroke in jih dodelili sedmim vzgojiteljem. Potem je prišla na vrsto morje. Prvo ogled te velike luže in nekaj trenutkov po opravljenju vseh formalnosti, tudi kopanje. Kolonija bi naj bila nekakšen počitek za otroke, sprostitvev itd. Seveda pa se pojavijo problemi. Ne samo v koloniji, tudi drugod. Samo človek ne more zamizati na vse te stvari, ki so se dogajale. Že

pri odhodu na morje ni bilo prave organizacije. Dvomim, da kdo sploh ve, koliko otrok smo pripeljali v Biograd. V dneh avtobusih je bilo samo, pravim samo 121 otrok, zraven tega pa še sedem vzgojiteljev, medicinska sestra in seveda plavalni mojster. Torej 130 oseb v dveh avtobusih, ki imata samo okrog 105 sedežev. Ali je torej potrebno pisati o tem, da so na nekaterih sedežih bili po trije ali celo štirje otroci, nekateri vzgojitelji so uspeli samo del zadnje plasti pritisniti na del sedeža. Ko smo prišli v Biograd smo zvedeli, da imamo veliko otrok, ne veliko, ampak preveč. Kajti v domu je bilo na razpolago samo 110 postelj. Torej, naj bi po mišljenju nekaterih spali kar na tleh ali pa po nekaj otrok v eni postelji. Najbolje bi bilo, če bi otroke poslali domov. Starši bi seveda bili preseščeni, ko bi videli svojega otroka na pragu. Mislili bi, da imajo privide... Kritika bi tako prišla do polnega izraza. Torej ali je potrebna še sploh kakšna beseda. Seveda je. Z delom v koloniji ne moremo biti zadovoljni, še posebej z obroki hrane (okusna je bila), vendar ne vzgojitelji, ampak otroci. Spomnim se, da so šli po »repete«, vendar tega niso mogli dobiti. Razumljivo je, da se sprašujem, kako bi se drugi počutili, če bi bili celo dopoldne v vodi, za kosilo pa bi dobili majhen obrok.

Časopisi so bili poleg vzgojiteljev najbolj okupirani. Foto: D. Klajnšek

Potem, da so vseh deset dni pili vroči čaj in so se seveda z njim odžejali na 35 stopinjah (seveda plusa), da soka za odžejanje niso niti videli, razen kompota pri kosilu.

Da imajo otroci raje paradiznik, kot breskve ali kakšno drugo sadje, se z upravnikom ne morem strinjati, ali pa sem bil jaz in še nekaj drugih v otroških letih nenormalen, ker sem imel raje sadje kot paradiznik. O tem, da so skupine pred nami kupovale Lero

po tri dinarje, naša skupina in mogoče še skupine za nam pa po štiri. Vzgojitelji niso bili oškodovani, ampak so bili okradeni otroci, ki so imeli s seboj deset ali dvajset din. Pa tudi otok Pašman smo dvakrat obiskali. Prvič je bilo veselo, vendar otroci drugič niso več želeli na otok, pa tudi zdravo ni bilo, kajti opekline in glavoboli so tudi nekaj, še sreča da se ni razen nekaj vročin, bolečin v želodcu in glavobola ničesar pripetilo. Potrebno

je razmisliti ali je res v tej koloniji v Biogradu zares vse rožnato in lepo. Jaz in še mogoče kateri, vam bodo povedali, da v to ptujsko kolonijo ne mislijo iti. Niti otroci. Torej bo potrebno le to kolonijo postaviti na zdrave noge in, da se ne bo zgodilo tako kot letos, ko je bilo preveč otrok in premalo vsega drugega, kar bi otroci morali imeti.

Pomislimo, kaj storiti v prihodnje?

Danilo Klajnšek

PIONIRJI IZ TRBOVELJ SO SODELOVALI V ZVEZNI DELOVNI AKCIJI SARAJEVO '79

Vsako leto v Sarajevu organizirajo zvezno pionirsko delovno brigado »BRATSTVA IN ENOTNOSTI«. Vanjo so vključeni pionirji iz vse Jugoslavije.

Letos je Zveza prijateljev mladine Slovenije predlagala, da se te akcije udeležijo pionirji iz Trbovelj. Svet za delo s pionirji pri obč. zvezi prijateljev mladine Trbovlje je razpravljalo o predlogu in sklenilo, da se naši pionirji te akcije udeležijo, saj je to nagrada za uspešno in aktivno delo v preteklem obdobju.

Izbrati so morali 5 dobrih pionirjev (3 pionirje in 2 pionirki) vsestransko aktivnih — dobrih pevcev, športnikov risarjev.... Po-

trebno je bilo dobiti tudi pristanek staršev. Oddaljenost od doma, 4 tedenska odsotnost otroka 6. razreda, res ni lahka odločitev za starše. Ob zagotovitvi, da jih bo spremljala vestna mladinka Bojana Kos, je bila tudi ta ovira premagana.

11. julija je 5 pionirjev Kos Erik, Matjaž Tomažin, Toni Lisec, Tina Trugar in Karmen Gorec skupno z mentorico Bojano Kos odšlo na zvezno delovno akcijo SARAJEVO '79. Ob odhodu je bilo vsem malce tesno pri srcu, saj so pionirji prvič odhajali od doma za ves mesec.

Pionirji so bili vključeni v Pionirsko delovno brigado »BRATSTVO IN JEDINST-

STVO« ki je štela 39 pionirjev — brigadirjev iz vse Jugoslavije. V naselju je bilo skupno 15 mladinskih brigad, t. j. 800 brigadirjev. Delali so na regulaciji reke Miljacke, plinovodu in urejanju solidarnostnega naselja.

Kaj pravi o bivanju v brigadi pionir Matjaž:

»V začetku so bile težave z zgodnjim vstajanjem, potem smo se privadili in ni bilo več problemov. Čeprav smo se tudi prvič videli s pionirji drugih narodnosti, smo se hitro spoznale in začeli skupno delati. Mentorji so nam nudili vso pomoč, kakor tudi stari brigadirji. Večina nas pionirjev in pionirk je bila prvič na

takšni delovni akciji, zato je bilo v začetku težko.«

Glavni namen zvezne pionirske delovne akcije je bil krepitev in enotnost med najmlajšimi — pionirji Jugoslavije, navajanje na kolektivno življenje in skupno delo.

In kaj pravijo pionirji o tem:

»Nas pionirje je povezovalo veliko prijateljstvo. Spoznali smo se s pionirji vse domovine. Čeprav smo še mladi, se zavedamo, da tudi mi lahko doprinesemo k urejanju naše domovine in širjenju bratstva in enotnosti med narodi in narodnostmi, zato smo prepričani, da bo marsikdo od nas v prihod-

njih letih še sodeloval v delovnih brigadah.«

Brigada je bila udarna. Dva pionirja iz Trbovelj sta prejela udarniške značke (Tina Trugar in Erik Kos), vsi pa so dobili diplome za uspešno delo v brigadi.

Ni kaj reči — pionirji iz Trbovelj so častno zastopali republiko Slovenijo na zvezni delovni akciji pionirjev.

PA NAJ ŠE KDO REČE, KAKŠNA JE MLADINA?

Treba jo je vključevati v aktivno delo in PONOSNI BOMO LAHKO NA NAŠ MLADI ROD!

Milena Zidar
Vodja PE Alojz
Hohkraut
Trbovlje

Pionirji iz revirjev so sodelovali v mladinski delovni brigadi

Doslej so odhajali na mladinske delovne akcije le mladinci. Letos se je ZSMS revirskih občin odločila, da vključi v delovno brigado tudi pionirje. Organizirati pionirsko delovno brigado, ni lahka naloga. To so se zavedali tudi mladinci vseh treh zasavskih občin, zato so s pripravami pričeli že zgodaj.

Najpomembnejše je bilo izbrati prave pionirje, saj je bila poleg vseh vrlin pionirja potrebna tudi določena telesna vzdržljivost. S krajšimi delovnimi akcijami so pionirje počasi navajali na fizično delo. Končno je bila formirana revirska pionirska delovna brigada »Rdeči revirji«, ki je stela 52 pionirjev in pionirk — brigadirjev iz Hrastnika, Zagorja in Trbovelj. Pokroviteljstvo nad brigado je prevzel REK — rudarsko energetski kombinat »Edvard Kardelj«. Brigado je vodil komandant Matjaž Čeperlin, pionir iz Hrastnika. Z brigado je odšlo tudi 6 mentorjev iz vseh revirskih občin.

Brigada je delala na urejanju ceste in kanalizacije v Gornjih Petrovcih v Prekmurju. Sodelovala je na republiški delovni akciji »GORIČKO« 79.

Iz občine Trbovlje se je brigade udeležilo 15 pionirjev osnovne šole Trbovlje pod mentorstvom mladinke tov. Lidije Pušnik — šolske psihologinje.

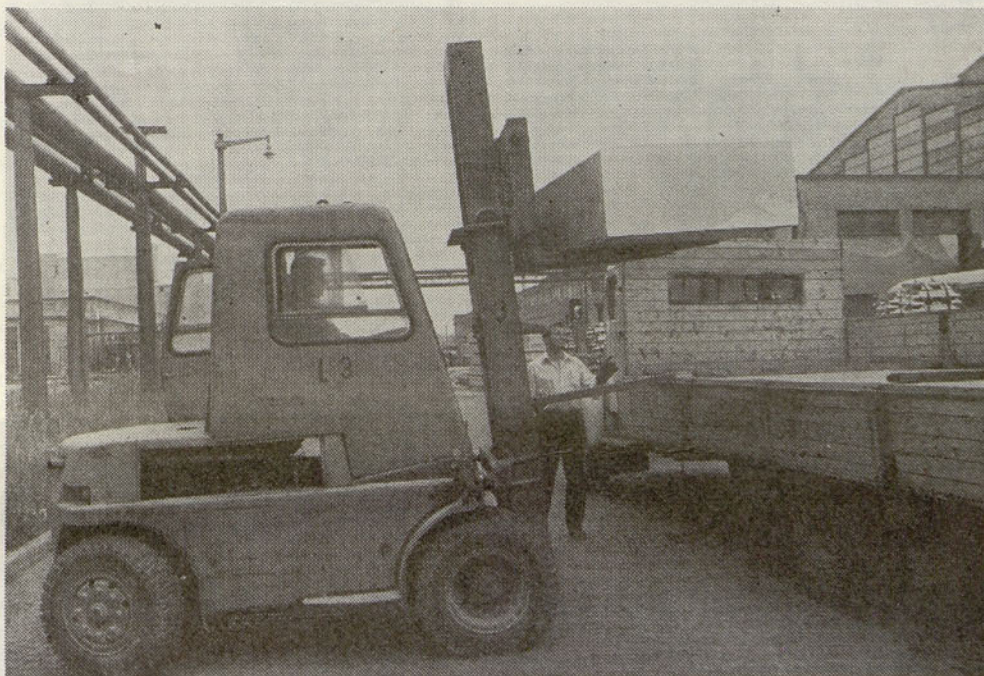
28. julija so predstavniki vseh treh občin in pokrovitelja REK »Edvard Kardelj« obiskali mlade brigadirje na Goričkem. Pionirji so pripravili pristrčno dobrodošlico. V kratkem kulturnem programu so pokazali, kaj vse so se naučili v prostem času. Veliko so povedali o svojem delu, še več pa so govorili njihovi žulji na rokah. Dobro so delali in častno zastopali Zasavje. Bili so večkrat pohvaljeni, ob koncu je bila brigada udarna. Več pionirjev je prejelo udarniško značko. Vsi pa so sklenili: »Še se bomo vključili v delovne brigade«!

4. julija so se vrnili — srečni in zadovoljni, saj so tudi oni pomagali pri gradnji ceste, ki bo prebivalcem Goričkega omogočila lepši JUTRI.

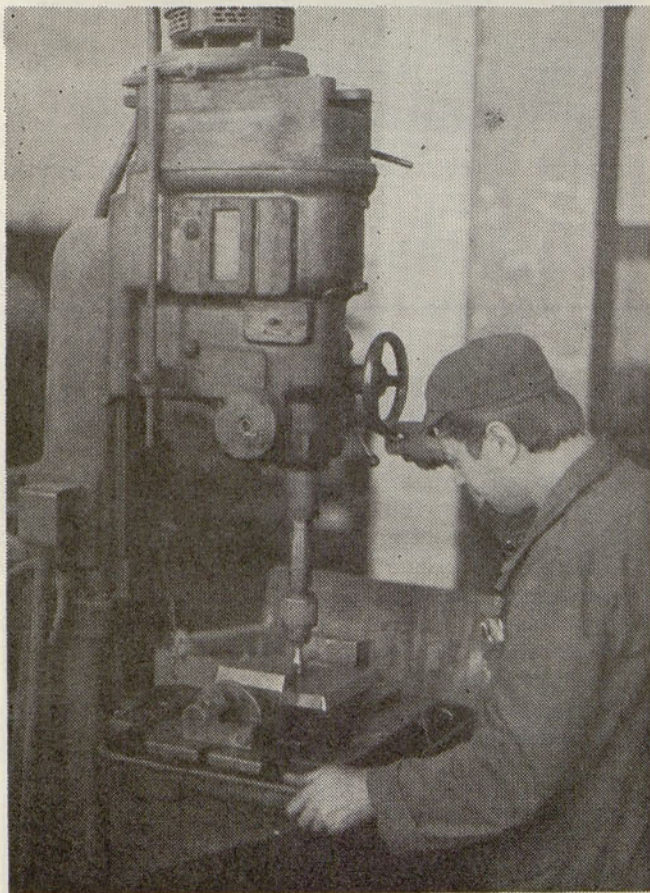
Milena Zidar

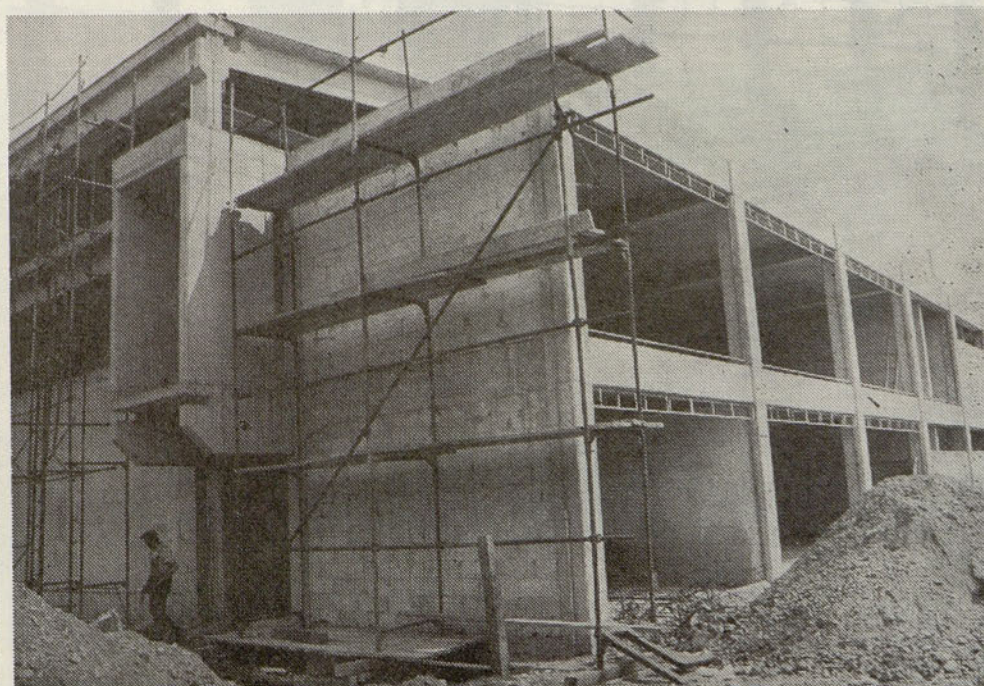
Montaža

Nakladanje

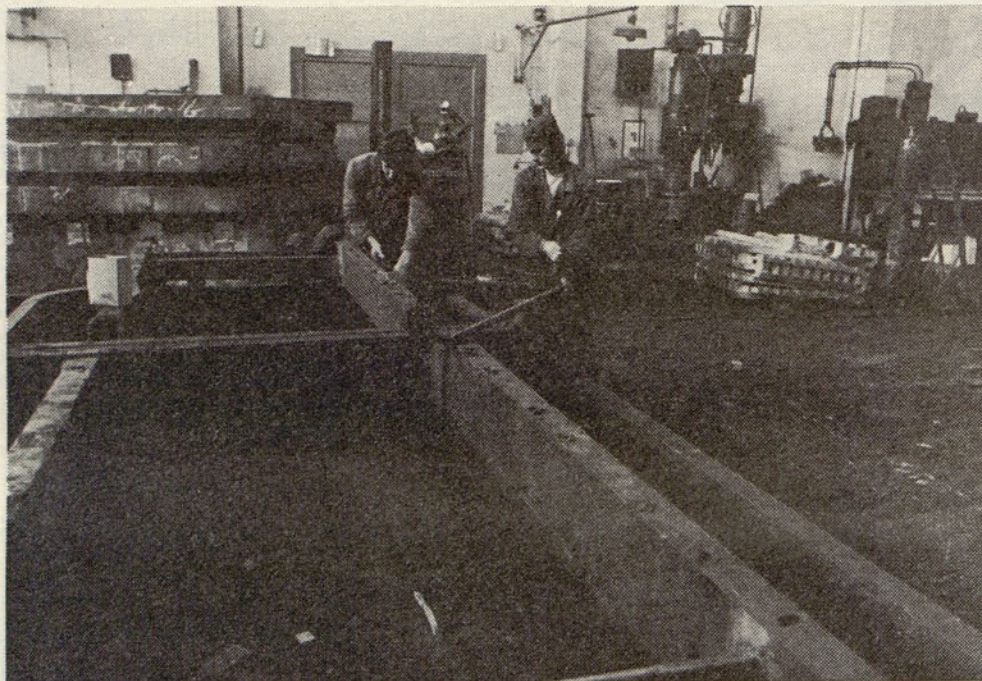
Vrtanje

Gradnja

Iz laboratorija glinice

Iz strojne delavnice

Klini

Nekaj zanimivosti iz čebelarstva

Prepričani smo, da ima tudi marsikateri izmed članov naše delovne skupnosti doma čebele, ki mu tako prinašajo v njegov dom sladki med, za katerega pravijo, da je nekakšno čudežno zdravilo. Sicer pa je danes mogoče v naših trgovinah poleg medu kuhati tudi razne druge čebelje proizvode, ki jih izdeluje Medex iz Ljubljane.

Stajerski čebelarji so namreč ob 75-letnici ustanovitve prve podružnice slovenskega čebelarstva društva za Spodnje Stajersko pripravili jubilejno čebelarstvo razstavo, ki si jo je ogledalo blizu 2000 ljudi. Razstava je bila v razstavnem paviljonu Dušana Kvedra v Ptujju; to je v stolpu ob Dravi.

Preveč bi sicer porabili prostora, če bi hoteli natančneje zapisati, kaj vse smo videli. Prav gotovo pa so si številni obiskovalci še s posebnim zanimanjem ogledali zanimive primerke

— risbe s panjskih končnic, kot so motivi iz vsakdanjega življenja ter razni šaljni prizori iz gostiln, ljudskih godcev pa tudi iz biblije.

Morda zapišemo, da danes čebele gojijo praktično na vseh kontinentih sveta. Računajo, da je na svetu danes blizu 50 milijonov panjev s čebelami. Tudi ni treba posebej omenjati, da so čebele za naše rastlinstvo še kako pomembne, ker opravljajo oplojevanje oziroma oprasevanje cvetja, kar opravijo, ko nabirajo med.

Morda je zanimivo tudi to, da morajo čebele, predno naberejo kilogram medu obiskati tudi do 150.000 cvetov. Pa to, da so kemiški ugotovili, da med sestavlja danes 70 različnih snovi. In ne nazadnje, da ga mnogi športniki jemljejo pred tekmovanjem ali med odmori, da bi se hitro obnovilo utrujeno mišičevje.

Franjo Hovnik

Pogled na del čebelarstva razstave v Ptujju. Foto: Franjo Hovnik

ZAHVALA

Podpisani Franc Koren se ob slovesu iz DO, ki sem jo zapustil po 32-letih, zahvaljujem vsem tovarišem in tovarišicam iz TOZD glinice in sindikalni podružnici za njihovo pozornost ob odhodu v invalidski pokoj.

Darila me bodo spominjala na prijatelje, sotovariše s katerimi sem dolga leta na de-

lovnem mestu delil dobro in slabo in zlo, na budne noči in težke popojne čase.

Celotnemu kolektivu, posebno TOZD glinice, želim v prihodnje uspeha in napredka v proizvodnji.

Lep pozdrav vsem skupaj!

Franc Koren

VELIK USPEH V „A“ LIGI

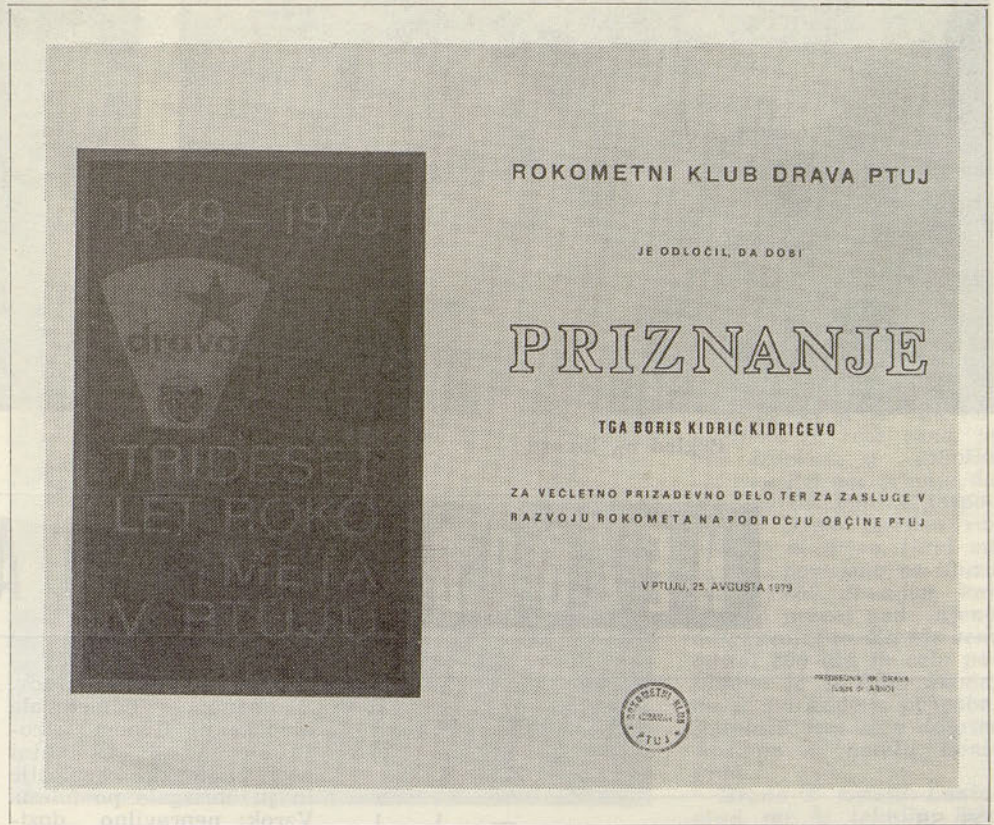
V eni izmed zadnjih številčk glasila »ALUMINIJ« smo med drugim poročali tudi o tem, kako se je nogometni klub APAČE na dravskem polju uvrstil v A ligo nogometnega tekmovanja. Danes pa lahko že z zadovoljstvom poročamo, da je prav športno društvo Apače doseglo v nogometu svoj prvi velik uspeh, saj so na svojem terenu premagali renomirano moštvo POLSKAVE z 2:1 in s tem uspehom tudi dokazali, da niso prišli v A ligo zgolj po naključju.

Razumljivo je tak uspeh brez dvoma plod kolektivnega dela celotnega društva z vsemi funkcionarji ter igralci, ki v skupnih akcijah tudi uspevajo. Ko sem se pogovarjal s trenerjem tovarišem Stefanom Knausom, mi je leta dejal, da je zaradi bolezni že hotel vse to pustiti po

strani, vendar mu zaupanje mladih igralcev ni dalo miru, da ne bi spet ostal med njimi, kar pomeni nove uspehe v stopenjski poti tega športno aktivnega društva. Želijo si namreč še več simpatizerjev ter večjo pomoč domačinov.

Poleg svojega tekmovanja imajo dobre stike tudi z nekaterimi klubi iz Madžarske in Avstrije. Tako je bila 15. 9. 1979 odigrana tekma v Apačah z moštvom Avstrije iz Graza, povratna pa pozneje 26. 9. 1979 v Grazu. O teh rezultatih in krajši komentar bomo v rubriki šport in rekreacija v našem glasilu objavili prihodnjič, saj je prav v vrstah teh mladih nogometašev mnogo članov naše delovne organizacije. Pa obilo zadetkov in športne sreče!

F. Meško

S SKUPNIMI MOČMI

Začelo se je nekako pred četrtfinalno pokalno tekmo z Mariborom. Takrat je bilo igrišče v slabem stanju. Suša je naredila svoje in začela pobirati travo. Igralci so se odločili, da se mora igrišče zmočiti. Zataknilo se je pri vodovodu. Igralci so skupaj s hišnikom to zadevo popravili, tako da je bilo igrišče na tekmi proti Mariboru zares enkratno. To so priznali tudi igralci Maribora.

Z uvrstitvijo v Slovensko območno ligo - vzhod, so »Aluminijaši« dosegli velik uspeh. Da bi kar najbolje pripravljeni pričakali prvenstvo so začeli s treningi, pa tudi na stadion niso pozabili. Atletska steza je bila izredno slaba. Nič drugega mi pomagalo

kot prijeti za lopate in atletsko stezo spraviti zopet v normalno stanje. To so tudi storili, tako da sedaj atletska steza čaka svoje prve goste. Prav tako so igralci sami očistili travo izpred reklamnih panojev itd.

Akcija igralcev in vodstva »Aluminija« je pohvalno vredna, še posebej zato, ker nekateri očitajo temu klubu razmetavanje denarja in mu osporavajo oz. so mu osporavali nastop v slovenski območni ligo. V tej delovni akciji se je pokazala moč tega kolektiva. Če obrnemo film za nekaj let nazaj, se bodo starejši še spomnili, kako so gradili igrišče in stadion »Aluminija«, ki je sedaj ponos Kidričevega. Torej se nekako ponavlja delovna zagna-

nost, ki so jo mladi nasledili od svojih staršev in ostalih delavcev, ki so pomagali pri gradnji stadiona.

Stadion je z ureditvijo steze dobil lepši videz, igralci so bogatejši za nekaj — prijateljstvo, kajti mi mala stvar, če pride več kot dvajset igralcev na delovno akcijo. V tem se kaže samo tovarišstvo in velika ljubezen do kluba v katerem so pričeli igrati nogomet, zraven pa spoznavati svoje nove tovariše. Prijateljstvo torej družijo nogometaše »Aluminija«. Vsekakor je »Aluminij« potreben Kidričevemu in obratno. S sodelovanjem obeh strani pa se ču marsikaj doseči.

Daniilo Klajnšek

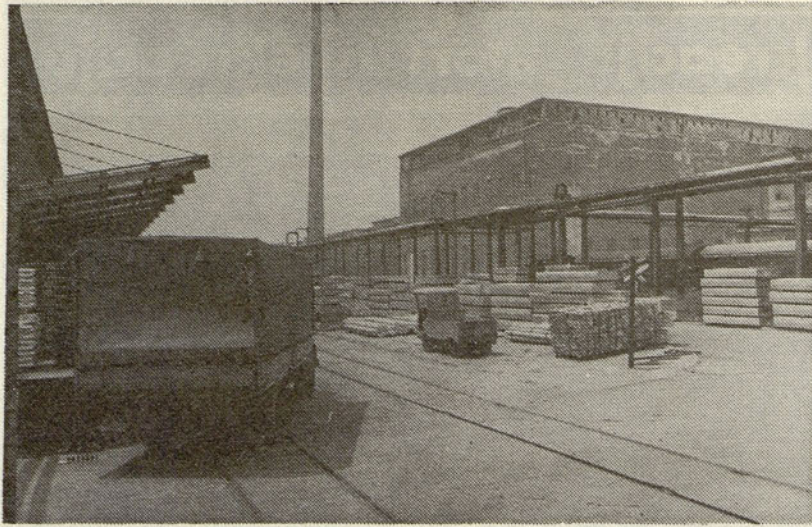

Marljivi športniki tudi pri delu na ureditvi svojih prostorov. Foto: Klajnšek

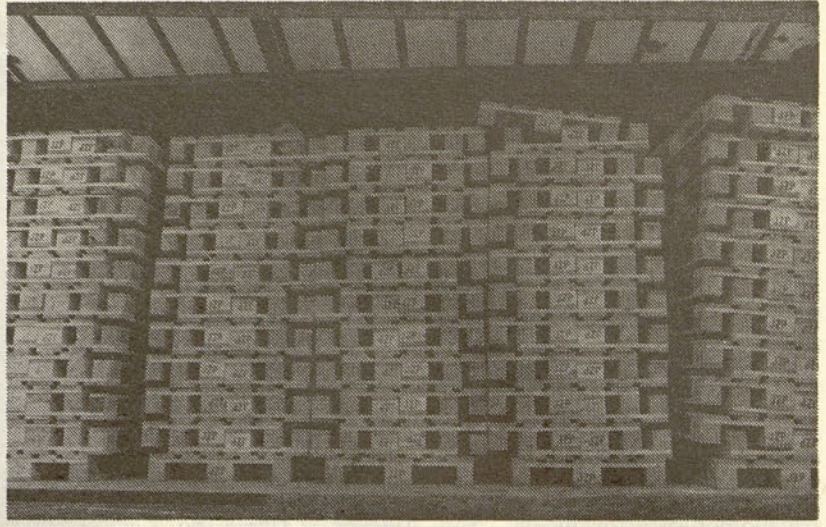

S skupnimi močmi gre bolje od rok. Foto: Klajnšek

**„ALUMINIJ,,
JE TVOJE GLASILO**

Pogled na tovarno

Paleta

NEZGODE V MESECU AVGUSTU 1979

	Na poti	Na delu	Skupaj
DS SS	—	1	1
TOZD Promet	—	1	1
TOZD Vzdrževanje	1	—	1
TOZD Predelava al.	3	—	3
TOZD Proizvodnja al.	6	—	6
SKUPAJ:	10	2	12

Vzroki nezgod:

padec osebe, padec predmeta, stik s skrajnimi temperaturami, udarec ob premet, stisnitev med predmet in zvin

DS SKUPNIH SLUŽB

1. Jože Fideršek mat. št. 1093, iz DS SS v splošni službi, se je poškodoval 3. avgusta. Pri vožnji s kolesom na poti iz službe je imenovani imel prometno nesrečo na zagrebški cesti ob turniškem obzidju. Zaradi pretesnega prehitavanja ga je zbil po cestišču tov. Jože Koletnik z mopedom. Prometno nesrečo je registrirala prometna milica Ptuj. Ponesrečeni si je poškodoval ramo in stopalo.

TOZD PROMET

1. Franc Pišek mat. št. 5046, iz TOZD promet — transportna skupina, se je

poškodoval 27. avgusta. Ponesrečeni je na poti domov prehitaval z motornim kolesom traktor s prikolico. Pri zavijanju v levo traktorist ni nakazal smeri, vsled česar je motorist padel in si poškodoval glavo, roke in prsni koš. Nesrečo je raziskala prometna milica.

TOZD VZDRŽEVANJE

1. Mirko Smrtič mat. št. 638 iz TOZD vzdrževanje — strojno vzdrževanje, se je poškodoval 23. avgusta. Pri montaži železniških plošč v mlinu anodne mase je ponesrečeni udaril s kladivom po plošči, pri tem mu je priletel tujek v obraz oz levo lice.

TOZD PREDELAVA ALUMINIJA

1. Janez Jerenko mat. št. 822, iz predelave aluminija, se je poškodoval

9. avgusta. Ko sta s tov. Baumanom odmetavala hlebčke na livnem stroju je v 3 t talilni peči prišlo do eksplozije in ju obrizgalo po telesu. Vzrok: nepravilno doziranje peči.

2. Avgust Bauman mat. št. 4903, iz predelave aluminija, se je poškodoval 9. avgusta. Ko sta s tov. Jerenkom odmetavala hlebčke na livnem stroju,

Vzrok: neprimeren način dela.

TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA

1. Ivan Jakolič mat. št. 1789, iz proizvodnje aluminija, se je poškodoval 9. avgusta. Na stopnicah, ki vodijo v klet hale B je padel in si poškodoval komolec leve roke ter dobil odrgnine po desni nogi.

104 s prebijalcem skorje se je cev za kompromiran zrak zataknila. Pri sproščanju cevi mu je pogonski klinasti jermen stisnil dva prsta desne roke.

Vzrok: neprimeren način dela

4. Gojko Ličina mat. št. 4990, iz proizvodnje aluminija — hale A, se je poškodoval 11. avgusta. Pri prevozu klinov s traktorjem se je na njem pokvarila hidravlična dvigalka. Ko je ponesrečeni hotel namestiti sornik je oje prikolice zdrsnilo iz ležišča ter mu padlo na prstanec desne noge.

Vzrok: neprimeren način dela.

5. Franc Hameršek mat. št. 3657, iz proizvodnje aluminija hale A, se je poškodoval 16. avgusta. Ko je šel med nosilcem celice in elektrolitsko celico 408 mu je zdrsnilo in si je poškodoval gleženj desne noge.

6. Želko Trop mat. št. 4754, iz proizvodnje aluminija — hala B, se je poškodoval 21. avgusta. Ob vstavljanju izpuljenega anodnega klina ob elektrolitski celici 844, se je ta zataknil v stojalu klinov.

V tem trenutku so se čeljusti razbremenile in spustile anodni klin (cca 180 kg), ki je padel po ponesrečencu in ga poškodoval po glavi.

Frančka Zajšek

Iz livarne v Trbovljah

je v 3 t talilni peči prišlo do eksplozije in ju obrizgalo po telesu.

Vzrok: nepravilno doziranje peči.

3. Lovro Kozoder mat. št. 3598, iz TOZD predelava aluminija, se je poškodoval 10. avgusta. Pri namoščanju inguta na krožno žago Waldrih si je poškodoval koleno leve noge.

Vzrok: nepravilnost in slaba osvetlitev.

2. Franc Majcen mat. št. 4440, iz proizvodnje aluminija, se je poškodoval 16. avgusta. Pri elektrolitski celici 415 mu je brizgnil tekoči elektrolit za čevelj in ga popekel po palcu desne noge.

3. Josip Šalamija mat. št. 5124, iz proizvodnje aluminija, se je poškodoval 9. avgusta. Pri ugašanju anodnega efekta na celici

»ALUMINIJ« izdaja delavski svet Tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo — Uredniški odbor sestavljajo: Viktor Markovič — predsednik, Franc Meško — odgovorni urednik, Srdan Mohorič, Djordje Panzalo, Viktorija Petauer, Stane Medik — Fotografije: Stojan Kerbler, dipl. ing. Tehnični urednik Franček Stefanec — Tisk: ZGEP »Pomurski tisk«, TOZD tiskarna, Murska Sobota — Člani kolektiva in upokojenci dobivajo list brezplačno — Rokopisov in slik ne vračamo.

Oproščeno temeljnega prometnega davka po mnenju Sekretariata za informacije pri IS Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1975. Naklada 2700 izvodov.

Raznoterosti velike Zveze sovjetskih social. republik

● Potovanje po petih republikah Sovjetske zveze — Srednja Azija in Kavkaz, dvoje različnih svetov — v tem potpisu ni ničesar izmišljenega in le malo je odvzetega od dejanskih doživetij

OD PROMETEJA DO VESOLJCEV

Predstava moskovskega cirkusa me je nad vse prevzela. Posebej me je očarala dolga in vestno pripravljena točka, ki je simbolično prikazala razvoj človekovih sposobnosti od Prometeja do današnjega osvajanja vesolja. Prav zaradi tega sem pričel pisati to reportažo z odlokom iz grške mitologije, ki govori o Prometejevih dejanjih.

Tako uvodno pisanje, je naletelo pri bralcih na različne komentarje. To je povsem razumljivo, saj so redki prebivalci ali čitajo debele bukve, v katerih so zapisane neštete zanimive antične pripovedke.

V legendi o Prometeju (Prometej pomeni »naprej mislečega, previdnega«) je zapisano, da so odvedli Prometeja v Skitsko puščavo (to je puščava v Rusiji) in ga tam z nerazvezljivimi verigami prikovali nad strašnim prednom na steno gore Kavkaza.

V moskovskem cirkusu nisem gledal nastanka in razvoja človeka po Darwinovi teoriji. Tukaj je ustvaril človeka stasit mladenič — Prometej. Vse v areni se je odvijalo z dognanimi baletnimi koraki in gibi. Glasba, bogati svetlobni efekti in ples lepih deklet ter gibčnih mladeničev, so očarali občinstvo.

Po areni je odmeval gromki napovedovalčev glas: »Človek, ti si ustvaril vse, tebi pripada slava...« in prizorišče se je iz trenutka v trenutek spreminjalo. Baletnike so zamenjali vrhovodci, ki so se vzpenjali vse višje in višje. Naenkrat smo se vsi znašli sredi zvezdnega neba. Vse naokoli je bilo vesolje in po njem so v breztežnosti plavali kozmonavti in rakete so ponesele »kozmonavte« v ozvezdje — proti vrhu cirkuške kupole.

Zanimivo je bilo gledati magijo. Ljudje so takorekoč izginjali pred nami ali pa so se spreminjali otroci v odrasle.

Med vragolijami klovnov, so se tla sredi cirkuške arene začela premikati. Umaknila so se v globino in so jih zamenjali z drugimi. Ta so prinesla s seboj nove skrivnosti.

Prizorišče je bilo popolnoma prazno. Za trenutek so ugasnile luči in pred nami je bilo žitno polje, ki je rahlo valovilo. Spet je bila tema in čez tren smo ugledali ograjene cvetoče sadovnjake, po njih pa so se sprehajala dekle-

ta v ljudskih nošah.

Predstave moskovskega cirkusa si je zares vredno ogledati. Ustvarja jo jih številni zaslužni umetniki Sovjetske zveze.

Iz cirkusa smo se ponovno vrnili v hotel Leninograd s podzemeljsko železnico. S kolegom iz Beograda sva se še malo sprehodila po moskovski noči. Ustavila sva se na ogromni železniški postaji, ki pelje proti Leninguadu. Povsod je marmor. Leninov kip v naravni velikosti in množica potnikov. Vzdušje na tej postaji je bilo za naše pojme prijetnejše kot pred dnevi na oni, ki je namenjena potnikom za Azijo.

KREMELJSKIH ZANIMIVOSTI NIKOLI NE MANJKA

Naslednje jutro smo se ponovno znašli v Kremlju. Od zunaj smo si ogledali sodobno kongresno palačo, katere beton in steklo svojevrstno odstopata od starinskega okolja. Nasproti tej palači stoji rumeno vladno poslopje, nad katerim vihra zastava.

Ogledali smo si carja topov in zvonov. O njima je bilo prelitega že veliko črnila in naj bo tokrat o tem dovolj besedi.

Posebne pozornosti si zasluži ogled palače orožja. Po daljšem čakanju pod hladnim in oblačnim nebom, smo prišli na vrsto za ogled te znamenitosti. To je prava zakladnica zlata in srebra, orožja, pozlačenih kočij in še marsičesa drugega, kar je nekoč služilo nečimrnosti ruskih carjev in njihovih družinskih članov.

Strmeli smo v zlate krone, posute z dragim kamenjem in v ostale dragocenosti, ki so nekoč simbolizirale moč ruske carske krone. V velikih steklenih vitrinah se vrstijo številna oblačila, izvezena z zlatom in srebrom. Sledijo carski prestoli. Med njimi je tudi tisti, na katerem je sedel Ivan Grozni. Ti, za naše pojme okorni sedeži, so okrašeni z dragim kamenjem, zlatom in srebrom.

UMETNINE IZ SREBRA

Hodimo iz sobane sobano in strmimo. Pred vsem nas prevzamejo štete umetnine iz srebra.

Velike steklene vitrine so prepolne številnih umetnosti, ki so jih v prejšnjih stoletjih izdelali zlatarji. To so bili darovi carjevi družini od številnih evropskih plemiških družin. Vso to srebro je oblikovano v nešteto drob-

Od zunaj smo si ogledali sodobno kongresno palačo, katere beton in steklo svojevrstno odstopata od starinskega okolja.

cenih in velikih figur. S srebrom se meša pozlata in drugi lepotni dodatki. Ti predmeti so imeli zgolj dekorativno namembnost.

Skupina za skupino se je pomikala naprej. Veliko je bilo radovednih oči in slišati je bilo govorenje vodičev v različnih jezikih. Najbolj je bila zgovorna ruska vodička, ki je dajala pojasnila ameriškim turistom. Njena angleščina je preppila vse ostale jezike in podoba je bila, da se ta sovjetska državljanka prav posebej trudi dokazati radovednejem, kako se lahko nauči angleščine tudi mlada, brhka in temnolasa Rusinja. Bila je zares privlačna, nič ni bila podobna ostalim okrogličnim in debelušnim ruskim ženščinam.

Velike steklene vitrine so prepolne številnih umetnin. Ta srebrna umetnina predstavlja kentaurec v nimfo. To je prizor iz grške mitologije.

V palači orožja so razstavljeni tudi drobni spominki iz stekla, porcelana in kovin. Narejeni so zelo natančno in dopadljivo. Tod je mogoče videti tudi dragocena vojaška odličja. Posebne pozornosti so deležni še pravcati preparirani konji, ki nosijo viteze v oklepih. Poleg velikih so razstavljeni tudi okorni oklepi za otroke — za nekdaj budoče carje.

Poslastek za ljubitelja umetnosti in starin so cesarske kočije. Krasijo jih bogati pozlačeni reliefi in oljne podobe na lesu. Kočije so bile dar angleških nemških in drugih evropskih dvorov.

Šli smo proti avtobusu. Videvali smo delavce, ki so obnavljali kremeljske cerkvice. Pri delu so pomagale starejše ženske, oblečene v debelo kožuho-vino. Kremeljska poslopja lepšajo predvsem zaradi olimpijskih iger, ki bodo v Moskvi prihodnje leto.

Hodil sem sam in iznenada sem dobil družino. V korak z menoj je pričel hoditi ruski plavalni mladenič. Ogovoril me je tako, kot da sva že celo večnost hodila skupaj. Mučilo se mu je, ker je uvidel, da se bližam našemu avtobusu in na hitro je stresal svoje želje. Pozornost mu je pritegnila moja »kavbojska« bluz. Kod ob vseh podobnih srečanjih doslej v Moskvi, je bilo tudi tokrat prvo vprašanje, če je bluz iz ameriške tkanine. Nisem mu niti ničesar odgovoril, ko mi je ponudil sto rubljev. Meni so se zasvetile oči, toda ta lesk je bil kratek. Spredaj je hodil ruski vo-

dič Kostja. Ko je slišal ta pogovor, se je iznenada obrnil, sikajoče nekaj z brusil mojemu nesojenemu »kupcu« in že jo je ta blondinec ucvril kar preko cvetne gredice, da bi se izognil miličniku, ki je bil tam blizu, in še verjetno kakim drugim nevšečnim.

Bluz, ki ji je bila namenjena ta lepa cena, je bila izdelana v soboški »Muri.« Pri nas pravijo, da je za jugoslovanske gospodarske pojme vreden rubelj 28 dinarjev, torej mi je bilo ponujeno za bluzo celih 2.800 dinarjev, kar je bilo precej nad njeno dejansko ceno. Za njo sem odšel 800 din in celo ponošena je že bila. Škoda, da je šla kupčija po gobe. Potolažil sem se z dobrim kosilom v hotelu Leninograd.

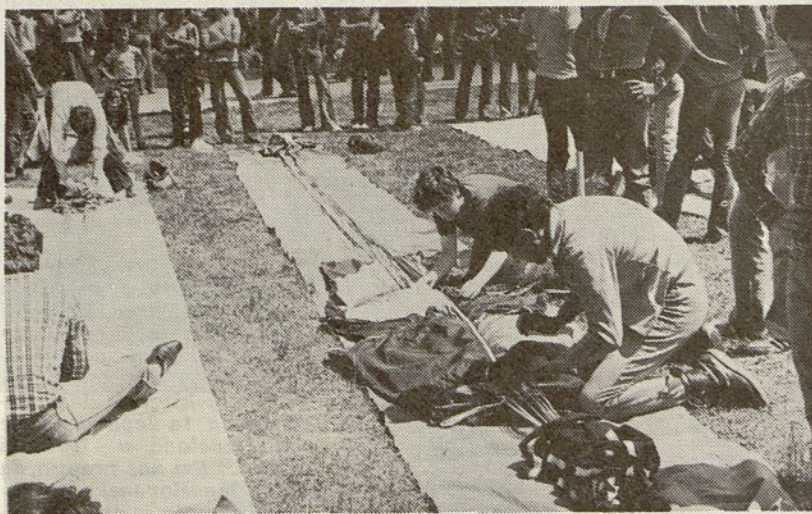
Hrana v hotelu Leninograd mi je teknila. Bila je obilna in zelo raznolika, sicer pa precej drugačna od tiste, ki smo je navajeni pri nas. Kljub sorazmerno hladnemu vremenu, smo dobivali po kosilu še sladoled. Kar se tiče pijač, je rusko tržišče z njimi slabo založeno. Pri kosilu smo dobivali običajno neke vrste limonado, mineralno vodo ali pivo poprečne kvalitete. Vse je bilo v enakih steklenicah, le nalepke so nam pričale o dejanski vsebini. Lahko pa smo si ob kosilu privoščili tudi kvalitetno gruzijsko vino, ki je bilo za naše pojme poceni.

V MUZEJU »PUŠKIN«

Moskva obiluje z muzeji. Videli smo jih več. Zanimiv je ogled muzeja o življenju in delu Lenina in mnogi drugi. Ljubitelju umetnosti pritegne pozornost muzej uporabne umetnosti »Puškin«. Tja smo se peljali popoldne. Takrat nas je vozil suhljat možakar, ki je videl le ulice in je slišal le takrat, ko ga je nagovoril vodič. Kazalo je, da mu je vseeno ali vozi ljudi ali kak drug tovor.

Pred muzejem »Puškin« je bila izredna gneča. Če bi čakali na vrsto, bi dočakali noč in notranjost ne bi videli. Tokrat se je znašel vodič Kostja in je velel šoferju, naj zapelje za muzejsko poslopje. Ustavili smo se pred izhodnim vrati. Našo ukano sta pogruntala tudi mlajša sovjetska zakonca. Priključila sta se naši skupini in posrečilo se jima je. Vse je kazalo, da nismo le mi šli v poslopje skozi zadnja vrata, temveč tudi drugi tuji turisti. Domačini pa so potrpežljivo čakali spredaj. (Dalje prihodnjic)

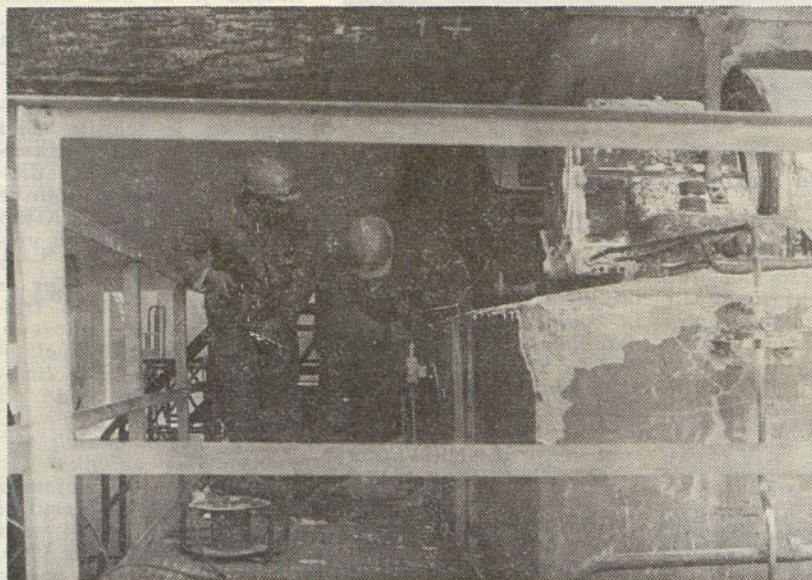
Foto kamera je zabeležila

Pripravljanje padala brez dvoma zahteva veliko spretnost in znanja, saj gre za varnost. Foto K. Zorec

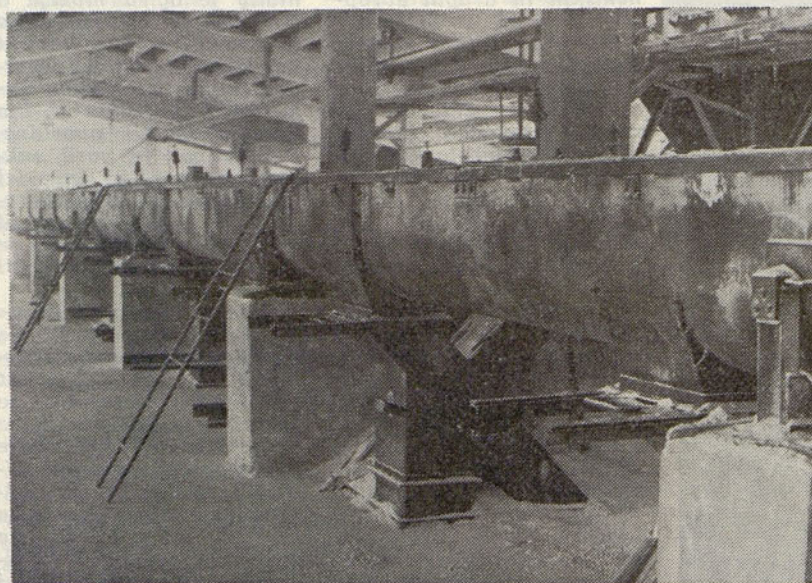
Mladi rod folkloristov iz Cirkovec je mnogo obetaven naslednik sedanje generacije. Foto: K. Zorec

Popravilo

Kurirska torba

Polžni transporter

Rekreacija v novem hotelu v Podčetrtku se prileže tudi našim občanom. Foto: K. Zorec

Foto kamera je zabeležila